

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Nagyatádi Éltes Mátyás Óvoda,
Általános Iskola, Fejlesztő
Nevelés-Oktatást Végző Iskola,
Egységes Gyógypedagógiai
Módszertani Intézmény

2023

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezető	4
1.1.	Az iskola története	4
1.2.	Jogi státus	5
1.3.	Küldetésnyilatkozat	7
1.4.	Jövőkép	8
2.	Az iskola nevelési programja	9
2.1.	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, cél-és feladatrendszere	9
2.2.	Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	10
2.3.	Egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
2.3.1.	Az egészségfejlesztés iskolai feladatai	16
2.3.2.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	21
2.4.	Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	23
2.5.	A pedagógusok, osztályfőnökök feladatai	26
2.6.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	27
2.6.1.	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	27
2.6.2.	Gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	31
2.6.2.1.	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	31
2.6.1.1.	A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	31
2.6.1.2.	A gyermek –és ifjúságvédelmi feladatok ellátása	33
2.6.2.4.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	36
2.7.	Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	36
2.8.	Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	37
2.8.1.	A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	38
2.8.2.	A szülők közösségét érintő együttműködési formák	38
2.9.	A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata	39
2.9.1.	A vizsgaszabályzat hatálya, célja	39
2.9.2.	Az értékelés rendje	41
2.10.	A felvételi eljárás különös szabályai	41
2.11.	Az átvétel szabályai	41
2.12.	Az iskola képzési rendje	41
2.12.1.	A képzés szakaszai	41
2.12.1.1.	Tanulásban akadályozott tanulók	42
2.12.1.2.	Értelmileg akadályozott tanulók	43

2.12.1.3. Súlyosan, halmozottan sérült tanulók	45
2.12.1.4. Rehabilitáció, habilitáció	50
2.12.2. Az iskolai osztályok, csoportok képzésének elvei és rendje	52
2.13. Tanulói jogviszony	53
2.14. Az intézmény helyi tanterve	55
2.14.1. A választott kerettanterv megnevezése	55
2.14.2. Kötelező tantárgyak és óraszámok	56
2.14.3. A kulcskompetenciák fejlesztése, a Nemzeti Alaptanterv általános elvárásai	58
2.14.4. A kulcskompetenciák	58
2.14.5. Kiemelt fejlesztési feladatok a kulcskompetenciák tükrében	59
2.15. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és kiválasztásuk elvei	65
2.16. Mindennapos testnevelés	66
2.17. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei Az értékelés formája, szempontjai	66
2.17.1. Írásbeli feladatok értékelése	68
2.17.2. Szóbeli feleltetés, számonkérés	72
2.17.3. A szöveges értékelés	73
2.17.4. Magántanuló értékelése	73
2.17.5. Az értékelés dokumentálása	73
2.17.6. A projektoktatás értékelési formái	74
2.18. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	76
2.19. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	78
2.20. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	81
2.20.1. Az iskola egészségnevelési elvei	81
2.20.2. Az iskola környezeti nevelési elvei	82
2.21. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának, értékelési elvei	83
2.21.1. A magatartás és szorgalom értékelésének elvei	83
2.21.2. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	85
2.22. A rehabilitáció területei	87
2.22.1. Logopédia	87
2.22.2. Konduktív pedagógia	89
2.22.3. Gyógytestnevelés	92
2.22.4. Lovas fejlesztő foglalkozás	95

2.22.5. Alternatív Augmentatív Kommunikáció	95
2.22.6. Etetésterápia	97
2.22.7. TSMT	98
2.23. Új módszertani eljárások megjelenítése a nevelési programban	100
3. Erőforrások	105
3.1. Tárgyi, infrastrukturális feltételek	105
3.2. A munkavégzés személyi feltételei	106
4. Záró rendelkezések	108

Mellékletek

- ✓ Fejlesztő nevelés - oktatás programja
Jó gyakorlat adaptációk
- ✓ Óvodai Nevelési Program
- ✓ Utazó gyógypedagógiai hálózat programja
- ✓ Lovas fejlesztő foglalkozás tematikus terve
- ✓ Helyi tanterv tanulásban akadályozott tanulók 1-8. évfolyama számára (NAT 2012.)
- ✓ Helyi tanterv értelmileg akadályozott tanulók 1-8. évfolyama számára (NAT 2012.)
- ✓ Helyi tanterv tanulásban akadályozott tanulók 1-8. évfolyama számára (NAT 2020.)
- ✓ Helyi tanterv értelmileg akadályozott tanulók 1-8. évfolyama számára (NAT 2020.)

1. BEVEZETŐ

1.1. Az iskola története

Nagyatádon az eltérő értelmi fejlődésű gyermekek iskoláztatása 1961-ben kezdődött, az általános iskola mellett működő gyógypedagógiai osztályokban.

A Nagyatádi Tanács 1970-ben önálló intézményt alapított Kisegítő Iskolánéven. Az első igazgató Zala József volt, a nevelőtestület 4 pedagógusból állt. A beírt tanulói létszám 57 fő volt.

A 70-es években a tanulók létszáma elérte, majd meghaladta a 100 főt, az 1990-es évekre 110-120 között alakult. 1972-től 1995-ig az iskola igazgatója Fürst Istvánné, akinek vezetése alatt szakmailag jelentős fejlődés volt tapasztalható. A tárgyi és személyi feltételek egyaránt javultak, a gyógypedagógiai tanárok arányának növekedése elősegítette a minőségi szakmai munkavégzést. Nagyatád, Csurgó, Barcs, Marcali térségének továbbképzési központja lett az intézmény.

Az iskola neve az 1985. évi I. törvény értelmében 1987-től 4. Sz. Általános Iskola lett.

1988-tól a Nagyatádi Nevelési Tanácsadó iskolánk integrált egységeként működött. Szakszolgáltatásait évente 100-150 gyermek vette igénybe, a szűrővizsgálatok száma 300-600 között alakult.

Az intézmény vezetője 1995-től 2006-ig Laklia Piroska.

Nagyatád Város Önkormányzata 1996-ban átadta fenntartói jogát a Somogy Megyei Önkormányzatnak. Az intézmény ellátandó alaptevékenysége új szakfeladatokkal bővült, a korai fejlesztésre szoruló és a halmozottan sérült gyermekek ellátásával.

Ekkor az intézmény két városközponti épületben működött.

1996. szeptember 01-től az intézmény neve: Éltés Mátyás Általános Iskola lett

A névváltoztatással tiszteletünket fejezzük ki a gyógypedagógus egyéniségnek, aki a századfordulón (1900) Magyarországon is megvalósította az értelmi fogyatékos gyermekek szegregált nevelését-oktatását, korszerűsítette a diagnosztizálási módszereket, tantervet készített a kisegítő iskolák számára.

2005. januárjától az intézmény neve: Éltés Mátyás Általános Iskola, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Nevelési Tanácsadó lett, tükrözve a széles spektrumon mozgó tevékenységterületeinket.

2006-tól az igazgató: Beznicza Adrienn.

2007-ben beépült alaptevékenységeink körébe a pályaválasztási tanácsadás is. 2010. augusztus 16-ától szakszolgálati intézményegységünk megszűnt. Iskolánk továbbra is biztosítja tanulóink számára a gyógytestnevelési, konduktív és logopédiai ellátást.

2010. augusztusától nevünk: Somogy Megyei Önkormányzat Éltes Mátyás Általános Iskolája, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat.

2011 nyarán megszűnt szakmai önállóságunk, a kaposvári székhelyű Duráczky József Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény, Diákotthon és Nevelési Tanácsadó telephelyeként működünk tovább. Feladatellátásunk bővült a fejlesztés-nevelés oktatás, fejlesztő iskolai oktatás ellátásával.

2014 szeptemberétől ismét önálló intézményként folytathattuk szakmai munkánkat Nagyatádi Éltes Mátyás Általános Iskola néven.

2018 szeptemberétől bővült szakmai feladatellátásunk a gyógypedagógiai óvoda és utazó gyógypedagógiai ellátással. nevünk is változott: Nagyatádi Éltes Mátyás Óvoda, Általános iskola, fejlesztő nevelés-Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény lett.

1.2. Az intézmény jogállása

A köznevelési intézmény

1. Megnevezései

1.1. Hivatalos neve:	Nagyatádi Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
1.2. Rövid neve:	Éltes EGYMI

2. Feladatellátási helyei:

2.1. Székhelye:	7500 Nagyatád, Petőfi u. 51/A

3. Alapító és fenntartó neve és székhelye

3.1. Alapító szerv neve:	Emberi Erőforrások Minisztériuma
3.2. Alapítói jogkör gyakorlója:	emberi erőforrások minisztere
3.3. Alapító székhelye:	1054 Budapest, Akadémia u. 3.
3.4. Fenntartó neve:	Kaposvári Tankerületi Központ
3.5. Fenntartó székhelye:	7400 Kaposvár, Szántó u. 5.

4. Alapító okirat kelte:	2014. 09. 01.

Módosító határozat kelte:	2020. 09. 01.

5. Intézmény típusa:	egységes gyógypedagógiai, konduktív
pedagógiai módszertani intézmény |
|----------------------|---|

6. OM azonosító:	203000

7. **Adószáma:** 15799658-2-14

8. **Intézményi azonosító kód:** SA2101

9. **Köznevelési és egyéb alapfeladata**

9.1. általános iskolai nevelés-oktatás

9.1.1. nappali rendszerű iskolai oktatás

9.1.1.1. 1. évfolyamtól 8. évfolyamig

9.1.2. sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, közép súlyos értelmi fogyatékos, érzékszervi – látás, hallás – fogyatékos)

9.2. fejlesztő nevelés – oktatás

9.3. óvodai nevelés

9.3.1. sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, értelmi fogyatékos – közép súlyos értelmi fogyatékos, érzékszervi – hallás – fogyatékos)

9.4. utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése

9.5. egyéb köznevelési foglalkozás

9.5.1. tanulószoba, napközi otthonos ellátás

10. **Felvehető maximális tanulólétszám:**

általános iskolai nevelés-oktatás: 130 fő

fejlesztő nevelés-oktatás: 12 fő

óvodai nevelés: 26 fő

11. **Iskolai könyvtár együttműködésben:** Együttműködési megállapodással a települési illetékességű könyvtárral.

12. **A feladatellátást szolgáló vagyon és felette való rendelkezés és használat joga**

12.1. 7500 Nagyatád, Petőfi u. 51/A

12.1.1. Helyrajzi száma: 1626

12.1.2. Hasznos alapterülete: nettó 24730 nm

12.1.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog

12.1.4. KLIK jogköre: ingyenes használati jog

12.1.5. Működtető neve: Kaposvári Tankerületi Központ

12.1.6. Működtető székhelye: 7400 Kaposvár, Szántó u. 5.

13. **Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.**

1.3. Küldetésnyilatkozat

Minden szellemi és fizikai munka eredményeként létrejött - egyetemes emberi fejlődést szolgáló teljesítmény, produktum: érték.

Sajátos értékekkel rendelkező egyénnek tekintünk minden gyermeket.

Mindezek alapján fontosnak tartjuk az egész személyiség - értelem, érzelem, jellem, fizikum - harmonikus és differenciált fejlesztését.

Legfőbb értéknek tekintjük, ha

- önálló életvitelre, munkavégzésre,
- további tanulásra,
- önbecsülésre képes fiatal hagyja el iskolánkat, aki mások személyét, munkáját is tisztelve, be tud illeszkedni a közösségbe, környezetbe.

Tisztában vagyunk társadalmi felelősségünkkel, ezért minden pedagógustól, munkatárstól elvárjuk a céljainkkal való azonosulást, minőségi munkavégzést, törekvést a kiválóságra, fejlődésre.

EMBLÉMÁNK, ÉS A RÓLA KÉSZÜLT ISKOLAI JELVÉNY HITVALLÁSUNKAT FEJEZI KI.

NEVELŐ - OKTATÓ MUNKÁNK EGÉSZ FOLYAMATÁT MEGHATÁROZZA A RÉGI SZÁLLÓIGE;

"A TANÍTÁS A SZERETET EGYIK MÓDJA"

1.4. Jövőkép

Olyan iskolát szeretnénk, ahová a gyermekek és a velük foglalkozó felnőttek egyaránt szívesen járnak, mert:

- sikerélményhez jutnak, tárgyi tudásukban, jellemükben gyarapodnak,
- nevelésükről - oktatásukról jól képzett szakemberek gondoskodnak,
- tanulásukat *színesítheti* a drámapedagógia, és a kézművesség, *segíti* a logopédiai és a gyógytestnevelési szakszolgáltatás,
- lehetőségük nyílik informatikai ismeretek szerzésére, bővítésére,
- harmonikus személyiséggé formálódásukat erősíti az etika és az egészséges életmódra nevelés,
- lehetőséget biztosítunk a családi életre való felkészülésre, gyermekgondozásra, háztartási ismeretek megszerzésére,
- a szabadidő hasznos eltöltésének számos formája napközis foglalkozásainkon, szakkörökön és sportköri programokon valósulhat meg,
- megmérettethetik tudásukat, képességeiket megyei, és országos versenyeken,
- színvonalas kulturális programokon vehetnek részt, helyi, megyei szinten,

Pedagógiai munkánk során a jövőben is törekszünk a szülőkkel, fenntartónkkal kialakított kapcsolattartásra, közös felelősségünk, közös feladataink legjobb tudásunk szerinti megvalósítására.

2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Alapelveink

Tiszteletben tartjuk az egyetemes emberi és gyermeki jogokat, a máságot értékként kezeljük, *emberiességre, toleranciára nevelünk.*

A sajátos nevelési igényű gyermeknek deklarált joga van a tanuláshoz, művelődéshez, különleges bánásmódhoz, *továbbépíthető alapismereteket, a korszerű műveltség elemeit sajátíttatjuk el tanulóinkkal.*

A társadalmi beilleszkedés kritériuma az örökérvényű erkölcsi normák, magatartásformák betartása, *kulturális és erkölcsi értékeket közvetítünk, elvárjuk a velük való azonosulást.*

A társadalmi érintkezés szabályainak betartása segíti az embert a szociális érvényesülésben, közösségi beilleszkedésben, *a kommunikációs készségek fejlesztésének fontosságát hangsúlyozzuk, partnerkapcsolataink ápolására, bővítésére gondot fordítunk.*

Jövőnk kulcsa a természet, a környezet rendjének, harmóniájának megőrzése, *fontosnak tartjuk a testi, lelki, szükségletek kielégítésének kulturált megvalósítását, igényesség, kialakítását, egészséges életmódra nevelést.*

Célunk: az embernevelés

Nevelésfilozófiai elvünk, hogy a központi idegrendszer ért károsodás vagy egyéb kórok következtében a népesség átlagától számottevően eltérő értelmi fejlődésű gyermek fejleszthető, felkészíthető arra, hogy teljes értékű emberként élje életét.

Iskolai **nevelőmunkánk sajátos feladata** az, hogy

- a nem, vagy a kevésbé sérült funkciókat továbbfejlessze,
- az értelmi fejlődés rendellenességeit korrigálja,
- az értelmi fejlődés eltéréseinek a személyiség fejlődését károsító következményeit lehetőleg megelőzze, vagy ellensúlyozza,
- fejlessze a gyermeket önmaga képességeinek maximumáig,
- törekedjen az átlagnál jobb képességű gyermekek tehetséggondozására, integrálására.

Célmeghatározásból, alapelveinkből adódó **feladataink:**

- Az általános műveltség megalapozása az életkor, a tanulási akadályozottság és egyéni fejleszthetőség figyelembevételével.

- Alapvető tanulási képességek, készségek, technikák fejlesztése, az önálló ismeretszerzés, a továbbbépíthető tudás érdekében.
- A tanulók szociális képességének, viselkedésének, erkölcsi normák által vezérelt magatartásának formálása a társadalmi beilleszkedés szolgálatában.
- Ismerje meg és alkalmazza életvitelében a tanuló az egészséges életmód kritériumait, a szabadidő hasznos eltöltésének módjait.
- Kulturált érintkezési formák, konfliktuskezelő technikák elsajátíttatása, a társas kapcsolatok és a kommunikációs kultúra fejlesztésének céljából.
- Nemzeti kultúránk, szülőföldünk, népünk, népcsoportjaink megismertetése, identitástudat fejlesztése pozitív példák felmutatásával, anyanyelvünk szépségének és szeretetének hangsúlyozásával. Kultúrkincsünkön keresztül kapcsolódás más népek kultúrájához.
- Ismerje meg a tanuló a természet- és a környezetvédelem módjait, érezze saját felelősségét.
- Az általános emberi **értékek** megismertetése, elfogadtatása: kiemelten a szeretet, becsület, segítőkészség, igazságosság, önzetlenség, hazaszeretet, felelősség- és kötelességtudat, szorgalom és a rend, tisztaság cselekedetekben történő megmutatkozása.
- Oldott, humánus légkör megteremtése az intézményben.
- Kompenzáló nevelésünkkel szolgáljuk a felzárkóztatást és a tehetséggondozást.
- Intézményi kompetencia köreinken túlmutató feladatunk segítőtársak keresése, akik erkölcsi és anyagi támogatással hozzájárulnak céljaink sikeres megvalósulásához.

2.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolai személyiségfejlesztő munkánk legfőbb **célja**, hogy önmagukkal és környezetükkel harmóniában élő, önálló életvitelre képes fiatalok kerüljenek ki az iskolából, akik mások személyiségét is tisztelve be tudnak illeszkedni a társadalomba. A személyiségfejlesztést a közösségfejlesztéssel szoros összefüggésben lehet megvalósítani. Az egyén személyiségjegyei a közösség által alakulnak ki, fejlődnek, s az egyén maga is formálja környezetét, az őt körülvevő közösséget. A szocializáció folyamata tehát a személyiség (az egyén) és az őt körülvevő szűkebb és tágabb környezet (közösségek) kölcsönhatásán keresztül zajlik. Ez a kölcsönhatás fokozottan érvényes sérült tanulóink esetében, hiszen az ő szocializációjuk ma sem zökkenőmentes. Napjaink integrációs törekvései még fontosabbá teszik személyiség- és közösségfejlesztő munkánk eredményességét.

Ennek értelmében kiemelt **feladatunk** az egész személyiség sokoldalú és differenciált fejlesztése. A szocializációs képesség, a neveltségi szint optimálisra növelése.

Személyiségfejlesztő pedagógiai tevékenységünk **színtere** minden tanórai és tanórán kívüli együttlétünk a gyermekekkel, hiszen a pedagógus (és az iskola valamennyi dolgozója) minden verbális és nonverbális megnyilvánulása hatással van a tanulók személyiségére.

A személyiségfejlesztő tevékenység feladatai, módszerei, eljárásai, eszközei

FELADATOK	MÓDSZEREK	ESZKÖZÖK	ELJÁRÁSOK
Helyzetelemzés	családlátogatás, beszélgetés, megfigyelés, elemzés, ember- és családrajz, szociometriai felmérések és szociogram készítése	osztályfőnöki és korrekciós munkatervek, naplók, rehabilitációs foglalkozási tervek	<i>Szociális háttér, egyén és közösség viszonyának feltárása.</i> Az osztályközösség jellemzése csoportdinamikai szempontból.
Megismerés	<i>A gyermek produktumainak, tevékenységének elemzése. Társas kapcsolatainak megfigyelése. . Szituációs játékok. Beszéd- és kommunikációs képesség felmérése</i>	rehabilitációs munkatervek, diákönkormányzati munkaterv, házirend, etika /hit- és erkölcsstan tanmenet adatlap	A gyermek személyiség- struktúrájának alapos megismeréséhez tájékozódni kell testi, megismerési, akarati, érzelmi , közösségi fejlettségi szintjéről. Az egyén helyzetének feltárása szűkebb és tágabb környezetében. Megfigyelés, irányított beszélgetés
	a feltárt adatok rögzítése, elemzése, közösségfejlesztő tréningek (drámajáték, szerepjáték, stb.) fejlesztő beszélgetés,	személyiségfejlesztő tervek (egyéni, csoportos), audiovizuális eszközök, fejlesztő játékok, könyvek, munkalapok, tesztek,	Önismeret fejlesztés - önvizsgálat, - reális önértékelés, - énkép kialakítása, - önírányítás, - belső motivációk ösztönzése.

Fejlesztési program	erkölcsi fogalmak tudatosítása, önismeret fejlesztő módszerek, kommunikációt, metakommunikációt fejlesztő játékok	szemelvények, fegyelmi, tisztasági naplók	<i>Általános emberi értékek megerősítése. Empátiás készség fejlesztése. Önkiszolgálásra, munkára nevelés. Egészséges életmódra nevelés. Művelődésre, önművelésre nevelés. Kommunikációs készség fejlesztése. Hazaszeretetre nevelés, identitástudat fejlesztése.</i>
------------------------	---	---	--

Információáramlás módjai, követelményei:

A tanulók személyiségfejlődésében pozitív, vagy negatív irányú változást észlelve, azt egymás között megbeszéli az osztályfőnök és a napközis csoportvezető, valamint az osztályban tanító nevelők. Munkatársi, munkaközösségi, nevelési és osztályozó értekezletek is jó fórumai a konzultációknak. A zökkenőmentes átmenetek érdekében az előző évfolyamokon tanítók részletes jellemzést és helyzetképet adnak az őket követő nevelőknek.

A személyiségfejlesztés ellenőrzési, értékelési rendszere

KI?	MIT?	MIKOR?	HOGYAN?
igazgatóhelyettes	<u>munkaterv</u> ek: osztályfőnöki, korrekciós, logopédiai, <u>nevelési terv</u>	tanév elején	szóbeli értékelés
igazgatóhelyettes	óra/foglalkozás látogatás	alkalmanként	óra/foglalkozás elemzés
munkaközösségvezetők	tanmenetek, nevelési terv, óra/foglalkozás látogatás	tanév elején alkalmanként	szóbeli értékelés

Tovább lépési lehetőségek:

Kiemelt feladatként kell kezelni a kommunikációs kultúra fejlesztését mind a tanítás-tanulási folyamatban, mind a személyiségfejlesztés, közösségépítés folyamatában – különös tekintettel az udvariassági szokásokra, beszédfordulatokra és a kapcsolatteremtés szituációira (köszönés,

érdeklődés, kérés, segítségkérés, szükséglet megfogalmazása, információkérés, tájékozódás, hivatalos ügyintézés, ismerkedés, stb.)

Ki kell használni az adódó lehetőséget, illetve alkalmat kell teremteni a többségi iskolák tanulóival való ismerkedésre, közös programokra - a társadalmi szocializáció első lépéseként.

Személyiségfejlesztő munkánkat nagymértékben segítené, ha lenne főállású pszichológusunk.

2.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolának minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók testi, lelki és szociális fejlődését.

Tanulóink 100%-a hátrányos helyzetű, a családok nehezen tudják biztosítani az egészséges életmód feltételeit, gyakoriak a családokban a rossz életkörülmények miatt kialakuló betegségek.

Az egészségfejlesztő tevékenység formái, módszerei, eljárásai, eszközei, ellenőrzése, értékelése

	Módszer	Eszköz	Tevékenységi forma	Ellenőrzés, értékelés
Testi fejlődés - mozgás- tevékenység	Megfigyelés Családlátogatás Mérések: - finommotorika - nagymozgások Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete Mozgás fontossága Helyes testtartás Értékközvetítés	Osztályfőnöki munkaterv Orvosi dokumentumok Mérési szempontok, Állóképességm érők Testnevelés mérési anyaga	Év eleji, évközi, év végi változások regisztrálása Testnevelés órák Sportversenyek Napközis sportdélutánok Lovasprogramok Túrák, kirándulások Uszodai programok Gyógytestnevelés Mozgásfejlesztés	Osztályfőnök Testnevelő Konduktor Iskolaorvos Szakorvos Pedagógusok DÖK

- higiénés magatartásra nevelés	Megfigyelés - szokások - öltözködés - személyi tisztaság - játék Felvilágosítás Beszélgetés, kikérdezés Drámajáték Egészségtan (rehabilitáció)	Osztályfőnöki, munkaterv Tisztaságértékel ő füzetek Versenytábla DÖK program Oktatófilmek Kiállítások Ismeretterjesztő propaganda anyag	Tisztasági verseny Fogápolás Egészségnevelési hónap – fogápolási hónap Élősködők elleni küzdelem Ruhagyűjtés Pályázatok: - iskolai (pl. rajz) - országos Takarítási napok Természetvédelmi programok	Osztályfőnök, napközis nev.,gyp.assz. Iskolaorvos Védőnő Fogorvos Tisztasági felelősök Iskola összes dolgozója – környezet tisztasága Pályázati beszámolók, értékelések
- egészséges táplálkozásra nevelés	Megfigyelés Beszélgetés Felmérések – szokásokról Tanácsadás Előadások Tájékoztatás Rendőri előadás Veszélyhelyzetek feltérképezése	Munkaterv (of.-i) Táplálkozási totó Étlap Faliújság, oktatótáblák Propaganda anyag Figyelemfelkelt ő táblák Védőeszközök Elsősegély ládák Gyógyszerkészl et	Kulturált étkeztetés Tudatos étrend összeállítás Pályázatok, vetélkedők, kiállítások Gyógynövények Balesetmegelőző magatartás – fegyelmi verseny Segítőkészség kicsik – nagyok között Közlekedési gyakorlatok – közl. lámpa, zebra... Pályázatok, versenyek	Osztályfőnök, napközis nevelő, gyp.asszisztens Orvos, védőnő Minden iskolai dolgozó feladata a biztonság megőrzése, balesetforrások jelzése. Kiemelten: Osztályfőnök Munkavédelmi felelős
- biztonság megőrzése				

- családi életre nevelés	Balesetvédelmi oktatás Beszélgetés Szituációs játékok Védőnői felvilágosító előadás Beszélgetés Filmvetítés Helyzetgyakorlat ok szerepjátékok	Közlekedési táblák Videók, filmek Ismeretterjesztő anyagok Balesetbiztosítá s Nevelési tervek Nevelési tervek Tájékoztató füzetek Filmek Szórólapok	Káros szenvedélyek elleni harc Tisztítószer tárolása, használata Felvilágosító programok osztályfőnöki és természetismereti órákon Egészségnevelési hónap programjai Védőnői programok Orvosi előadások	Technika tanár, Testnevelő Vöröskeresztes Osztályfőnök Pedagógus Gyp. asszisztens Orvos Védőnő
Mentálhigiéné	Megfigyelés Elemzés Egyéni korrekciós fejlesztés Tanácsadás Drámajátékok Szakemberek fejlesztő beavatkozása	Kérdőívek Orvosi dokumentumok Nevelési tervek Pedagógiai jellemezések Szakmai segédanyagok	Családvédelmi munka Tehetséggondozás – korrekciós munka terápiás eljárások Örökletes betegségek feltérképezése Toleráns magatartás következetes betartása	Osztályfőnök Nevelési tanácsadók Családvédelem Orvos, szakorvos Pedagógusok

Szociális fejlődés	Megfigyelés Összehasonlító elemzések Szociometriai felmérések Tréningek, szituációs játékok Étkeztetés, gyógyszerellátás	Kérdőívek Mérőanyagok Nevelési tervek Szakvéleménye k	Társas kapcsolatot erősítő gyakorlatok Közösségfejlesztő programok Kommunikációs gyakorlatok Gyermejjóléti tevékenység	Osztályfőnökök Gyermekevédelem Pedagógusok Család
-------------------------------	--	---	---	--

Továbblépési lehetőségek:

Orvosi szoba kialakítása – a tanulók rendszeres szűrővizsgálatokra, egyéb iskolaorvosi ellátásra való eljutása a távolság, és a mozgássérült tanulók számának növekedése miatt nehezen megvalósítható. Szükséges a helyi szinten való megvalósítás, melyben a helyi önkormányzat és védőnői, valamint iskolaorvosi szolgálat nyújthat segítséget!

2.3.1 Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

A teljes körű egészségfejlesztés iskolai programja

Az iskola pedagógiai programja meghatározza az iskola nevelési programját, ennek keretén belül a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat.

Elméleti alapvetés

A teljes körű egészségfejlesztési programot a nevelési program szerves részét képező környezeti és egészségfejlesztési programmal összhangban, a Nat és a tantárgyi kerettantervek egyes kapcsolódó tartalmai alapján kell elkészíteni, figyelembe véve, hogy annak megvalósítása népegészségügyi, pedagógiai és osztályszociális cél is.

Az iskolai egészségfejlesztési program hatékonyság kritériumai. Az iskolai egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű. Ez az alábbiak teljesülését jelenti:

- ha nem szűkül le egyik-másik beavatkozási területre, hanem mindegyik fő egészség-kockázati tényezőt befolyásolja;
- ha nem szűkül le egy-egy akció időtartamára, hanem az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van;
- ha nem szűkül le egy iskolai közösség valamelyik részére, hanem az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne;

- ha nem szűkül le a tantestület egyes tagjaira, hanem a teljes tantestület részt vesz benne;
- ha nem szűkül le az iskolán belüli közösségre, hanem bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét (pl. fenntartó) is.

A megvalósítás alapvető irányai:

1. *Mindennapi testnevelés* megvalósítása
2. *Mozgásfejlesztés*

Napjainkban egyre több a mozgásszervi problémával küzdő gyermek. Ennek legfőbb oka az ülve töltött foglalkozások, órák növekvő száma, valamint a szabadidő inaktív módon való eltöltése (számítógép, televízió). Ezek miatt a szervezet nem kapja meg a szükséges ingereket, ezért nem fejlődik a kívánt mértékben a váz- és az izomrendszer, továbbá a szív-és keringési-, valamint a légző rendszer. Ezek a civilizációs ártalmak oda vezetnek, hogy a tartás aktív részese, az izomzat gyengén fejlődik és a tartásban főleg a passzív tényezők, a szalagok és a csontok játsszák a fő szerepet.

Gyermekorvosi- és ortopédiai szűrővizsgálatok elgondolkoztatóan magas arányban mutatnak ki mozgásszervi elváltozásokat. Ez intézményünkben is igaz, hiszen a tanulóink közel felénél igazolódott valamilyen enyhébb, vagy komolyabb egészségügyi eltérés. Gyakori a hanyagtartás (a gyenge izomzat következtében kialakuló tartási elégtelenség), a lúdtalp, s ugyancsak növekvő tendenciát mutat a belgyógyászati és egyéb betegségek megjelenése (aszma, szív- és érrendszeri megbetegedések, anyagcserezavarok, elhízás, stb.).

Egy országos felmérés¹ eredménye szerint minden második gyermek hanyag tartású és 3%-nak gerincferdülése is van, 20-30 %-a túlsúlyos. Egy másik felmérés a következő eredményekre jutott: az iskolaköteles gyermekek közel 50-60%-a tartás gyenge és 10-15%-ban valamilyen testi hiba szenvedő alanya, valamint majdnem minden harmadik diák túlsúllyal rendelkezik. A kezdeti hanyagtartás idővel súlyos, sokszor visszafordíthatatlan gerinc deformitássá válhat. Többségük visszafordítható lenne rendszeres mozgással, egy kis odafigyeléssel. Ezek az elváltozások törvényszerűen hatást gyakorolnak a gyermek fizikai- és szellemi fejlődésére, teljesítőképességére, személyiségfejlődésére, sőt egész további életére.

¹ Országos Táplálkozás és Tápláltsági Állapot Vizsgálat (OTÁP 2014)

Nem mindegy tehát, hogy komolyan vesszük-e, vagy elhanyagoljuk a gyermekeknél jelentkező ilyen jellegű problémákat! Megfelelő, speciális gyakorlatokkal, mozgásfejlesztő eszközök segítségével, a kialakult elváltozások javíthatók, megelőzhető a súlyosbodás

kialakulása. Iskolánkban az egészséges életmód kialakítását kiemelt fontosságúnak tartjuk, és ennek keretében hasonlóan nagy hangsúlyt fektetünk gyermekeink testi egészségének védelmére, a veleszületett, vagy szerzett rendellenességek korrigálására, javítására.

A fentiek egyértelműen a megelőzés fontosságára irányítják a figyelmet. Iskolánkban, mozgásfejlesztő órák keretében, kiscsoportos munkaformában igyekszünk biztosítani a rászoruló gyermekeink számára az egészséges testi fejlődést. **A foglalkozásokat gyógytestnevelői képzettséggel is rendelkező gyógypedagógus vezeti, a rehabilitációs órakeret kihasználásával.**

3. ***Egészségfejlesztő*** – szemléletformáló – ***iskolai programok megvalósítása*** a tanulók egészségének védelme, valamint az egészséges életmód és a testmozgás iránti igény viselkedésbe épülése érdekében. uszodai programok

Továbblépési lehetőségként tervezzük az úszásoktatás bevezetését, illetve a tanulói kör bővítését. Városunkban fedett uszoda kínál lehetőséget az iskolák számára. Felvettük a kapcsolatot egy helyi egyesülettel, ahol a fogyatékkal élő gyermekek úszásoktatását végző szakemberek állnak rendelkezésre.

4. ***Komplex intézményi mozgásprogramok*** és kapcsolódó egészségfejlesztési alprogramok kimunkálása –Magyar Diáksport Napja, Őszi túra

5. ***Szabadidős közösségi mozgásprogramok*** és kapcsolódó egészségfejlesztési alprogramok megvalósítása ***az iskolán kívüli szereplők bevonásával.*** A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít. Megyei rendezvények, Éltes Kupa, megyei és helyi sportversenyek, erdei iskola, táborok, lovas programok

Szabadidős lovaglás

A fogyatékossgal élő gyermekek részére a lovas foglalkozások fejlesztő hatással bírnak. Iskolánk a helyi Csillag Lovastanya segítő közreműködésével tudja biztosítani a tanulók lovagoltatását. Ennek kibővítésére, rendszeressé tételére törekszünk az elkövetkezendő években.

Célok és feladatok:

- A megelőzés, a gyógyítás, a képességfejlesztés, a nevelés, valamint az életminőség javítása
- Fogyatékossgból eredő hátrányok csökkentése, kompenzációja

- Pszichés funkciók fejlesztése
- Motoros funkciók erősítése: nagymozgások, finommotorika, koordináció, tartási hibák csökkentése, ütem-, ritmusérzék fejlesztése
- Érzelmi-akarati élet, viselkedés, magatartás, a cselekvés pozitív irányú befolyásolása
- Szocializáció elősegítése, a társadalmi beilleszkedés hatékonyabbá tétele
- Szabadidő kellemes és hasznos eltöltése
- Új ismeretek szerzése a lóról, a ló környezetéről, életmódjáról, gondozásáról
- Személyiségfejlesztése, önmaguk megismerése

A 2013/14-es tanévben a *Nemzeti lovas oktatást*, mint tananyagot vezették be az oktatási intézményekbe. Iskolánk nem oktatásként, hanem szabadidős és rehabilitációs programként kínálja lehetőségként a tanulók számára.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők, valamint szükség szerint partnereink bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés - helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma.
- A krónikus beteg egészsége.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.
- A környezet egészsége.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Szájhigiénia.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A betegség fogalma.
- Megelőzhető betegségek.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.

- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.
- A felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Balesetek, baleset-megelőzés.
- A lelki egészség.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.
- A két agyfélteke harmonikus fejlődése.
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- A társas kapcsolatok.
- A nő szerepei.
- A férfi szerepei.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.
- A gyermekáldás.
- A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.
- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés).
- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- Fogyasztóvédelem.
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése.
- Iskola-egészségügy igénybevétele.
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.
- Otthoni betegápolás.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését (indikátor-tényezők):

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodó készség, a stressz kezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

2.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Nevelési programunk egészségnevelésről szóló részében fontos szerepet kap az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek szerves részét képezik a Nat kompetenciaterületi tudásanyagának, ahogyan ez az eddigiekben oktatott tantárgyi tartalmak közül az osztályfőnöki, egészségtan, biológia tematikához is köthető, így onnan is átemelhetők a konkrétumok.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;

- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Vöröskereszttel;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	• rovarcsípések • légúti akadály • artériás és ütőeres vérzés • komplex újraélesztés
<i>Kémia</i>	• <i>mérgeзések</i> • <i>vegyszer okozta sérülések</i> • <i>savmarás</i> • <i>égési sérülések</i> • <i>forrázás</i> • <i>szénmonoxid mérgezés</i>
<i>Fizika</i>	• <i>égési sérülések</i> • <i>forrázás</i>
<i>testnevelés</i>	• <i>magasból esés</i>

- az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Vöröskereszt segítségével
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projekt

hét

 (téma

hét

) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

2.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Közösségi megmozdulások az intézményben:

Sportrendezvények, ünnepek, kirándulások, tanulmányi – fegyelmi- tisztasági verseny, nyaralás, mozi- és színházlátogatás, osztálykirándulás, verses- dalos találkozó, szervezett osztályonkénti és iskolai szabadidős programok.

Közösségfejlesztést elősegítő partnereink:

<u>Iskolán belül</u>	<u>Iskolán kívül</u>
Pedagógusok	Művelődési Ház, Múzeum, Könyvtár,
Pedagógiai munkát segítők	Nyomda, Cérnagyár, Nyugdíjas Klub,
Technikai dolgozók	Társintézmények, egyéni vállalkozók,
	Családsegítő Központ, Somogy Megyei
	Romák Nagyatádi Egyesülete, Zeneiskola
	Erdei Iskola, Turisztikai Központ
	Csillag Lovastanya, Egészségfejlesztési Iroda

A közösségfejlesztés színterei:

Tanítási órák, osztályfőnöki órák, nem kötelező tanórai foglalkozások, tanórán kívüli foglalkozások (napközi, szakkörök), diákönkormányzati ülések, osztály és iskolai rendezvények, megyei és országos versenyek, találkozók.

Értékeink:

Közös terveink elérésének érdekében tudatosan szervezett munka folyik. Aktívan veszünk részt az egyes megmozdulások munkafolyamataiban. Tanulóink segítőkész partnerekké válnak a megvalósításában.

A hatékony munkában alkalmazzuk a hagyományos nevelési módszereket:

- ösztönzés, példaadás, követelés, meggyőzés, dicséret, pozitív értékelés,
- szakirodalom, új pedagógiai publikációk eljárásai,
- drámapedagógia, bábjáték, önismereti tréning.

<i>M A G A T A R T Á S F O R M Á K</i>	
Értékesnek tartott	Elutasított
Egymás segítése, tolerancia	Önzés, előítéletesség
Aktivitás a közösségért végzett munkában	Fegyelmezetlenség, szabályok megszegése
Tiszteletudó, udvarias viselkedés	Tiszteletlenség a felnőttekkel, társakkal
Szorgalmasság a tanulásban, munkában	Agresszivitás, durvaság
Környezetünk óvása (természeti, tárgyi)	Felelőtlenség, érdektelenség, rongálás
Kulturált kommunikáció, véleménynyilvánítás	Trágár beszéd
Közzsereplések vállalása (kult., sport, stb.)	Káros szenvedélyek– dohányzás, italozás, stb.

Alapelvek, feladatok

Alapelvek:

- A másság elfogadása
- Együttműködő/élő és egymást elfogadó magatartásforma
- Egyén és közösség értékrendjének egymáshoz igazodása
- Etikai értékrend elfogadása
- Demokrácia és közéletiség
- Civilizációs különbségek közelítése
- Közös ügyek iránti felelősség
- Az együttes élmény közösségerősítő hatása
- Felelős vállalás és következetes végrehajtás

Feladatok:

- Társas együttélés megismerése és alkalmazása
- Közös szabályalkotási technikák gyakorlása
- Közös ügyek iránti felelősség felkeltése
- Beilleszkedés és csoportalkotás segítése
- Önismeret, társismeret, egymás iránti nyitottság, tolerancia
- Előítélet és diszkrimináció mellőzése, építő kritika elfogadása
- Kommunikációs szabályok ismerete és alkalmazása
- A sikeres együttműködés ösztönzése, önállóságra nevelés

- Jogi és erkölcsi felelősségtudat kialakítása, jogok – kötelességek tisztázása
- Helyes és helytelen döntések értelmezése, szemléletformálás
- Közéleti aktivitás segítése, személyes tapasztalatok szerzése az együttműködésben, közéletiség gyakorlásában
- Káros szenvedélyek helyes értelmezése, hatása az egyén és közösség életére
- Önfegyelem, önellenőrzés képességének fejlesztése
- Környezet (élő- élettelen) iránti érzékenység helyes értelmezése, reagálása
- A közösségi magatartás és az egyéni tanulás megtanítása

A feladatellátás feltételei, módja

Iskolánkban a nevelő –oktató munkát szakképzett pedagógusok végzik, minden tanórai és azon kívüli tevékenységükkel igyekeznek a közösségi nevelést szolgálni.

A tárgyi feltételek javítását pályázatokkal pótoljuk. Gondot okoz a megyei, és országos programokra való eljutás költségeinek biztosítása.

Tevékenységi formák	Módszerek	örzés, értékelés
Felelősi rendszer (osztály, iskolai)	Megfigyelés, naplóvezetés,	Diák, tanár felelősök
Ügyeleti rendszer	Munkavállalás, végrehajtás	Diák, tanár, vezetőség
Ünnepélyek, rendezvények	Szerepvállalás	Tanár, vezetőség
Versenyegek, pályázatok	Szervezés, megvalósítás	Diák, tanár, vezetőség
<i>Neveltségi szint felmérés</i>	Felmérőlap félévente	Osztályfőnök, csoportvezető
<i>A közösség alakulásának nyomon követése</i>	Szociometria készítése félévente	Osztályfőnök, csoportvezető, nevelőtestület

Továbblépési lehetőségek:

Hasznos lenne igénybe venni még jobban a megfelelő szakemberek közreműködését a közösségbe nehezen illeszkedő, a közös szabályokhoz alkalmazkodni nem tudó gyermekek érdekében.

Diákönkormányzati munka hatékonyságának fokozása.

2. 5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- **javító**, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken, általában a szakmai ismeretszerzésre, többlettudásra való törekvés továbbképzéseken való részvétellel,
- a továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjai számára
- pályázatokban való részvétel, bekapcsolódás a megvalósításba
- az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése, megvalósítása (innováció)
- oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése
- részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében
- pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,

- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
 - Tervezzük a digitális napló bevezetését.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Ellátja az osztályában végzendő ifjúságvédelmi feladatokat
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz a szakmai munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben, és a munkatervben meghatározott módon órát látogat az osztályban.

2. 6.A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

2. 6.1.A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett – a tanulók érdeklődési igényei szerint tanórán kívüli foglalkozásokat szervez.

Tanórán kívüli foglalkozások lehetséges formái:

- Napközi otthonos foglalkozás
- Szakkörök (tudományos illetve művészeti)
- Énekkar, tánckar
- Sportkör, versenyek
- Tanulmányi, szakmai, kulturális verseny
- Házi bajnokság, bajnokságok
- Iskolák közötti versenyek

Ide tartoznak még az iskola pedagógiai programjában rögzített tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozások, így különösen a tanulmányi kirándulás, környezeti nevelés, a kulturális illetve sportrendezvény.

A napközi otthonos/ *tanulószoba* ellátás célja a gyermekvédelmi törvény rendelkezéseinek biztosítása (napközbeni ellátás, étkeztetés), az oktató-, nevelőmunka hatékonyságának fokozása, a szabadidő hasznos eltöltése.

A napközis fejlesztő munka részletes programját a csoportvezető tanárok foglalkozási tervei tartalmazzák. A napközis csoportvezetők az osztályfőnökökkel, az osztályban tanító nevelőkkel rendszeres kapcsolatot tartanak. Ezzel is segítik az oktató-, nevelőmunkát.

A foglalkoztató csoport napközi otthonos ellátása iskola otthonos jellegű.

A napközi otthonos ellátást az iskola valamennyi évfolyamán biztosítjuk. Hátrányos helyzetű tanulók esetében, ha a szülő nem kezdeményezi az igénybevételt, az osztályfőnök és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a területileg illetékes önkormányzattal közösen intézkedik a tanuló elhelyezéséről.

Az iskola tanulóinak közel 100%-a napközis.

Szakköri foglalkozások célja: Tehetséggondozás, képességfejlesztés, motiválás a szabadidő hasznos eltöltésére, igény felkeltése az önművelésre, művelődésre, sikerélmény biztosítása érdekében kiállítások, műsorok rendezése iskolán belül, iskolán kívül. Szociális kapcsolatok bővítése. A tanóra tananyagának bővítése. Új bonyolult kézműves technikák bemutatása, megismertetése.

Lehetséges szakköri csoportok:

- Énekkar
- Rajzsakkör
- Sportszakkör
- Tánc- és drámaszakkör
- Informatika szakkör

A szakkörök indítása a mindenkor tanév tantárgyi óratervének, szülői, illetve tanulói kéréseknek, igényeknek, valamint az éves költségvetésnek a függvénye.

A tanórán kívüli tevékenységek szervezésénél gátló tényező a gyermekek napi utazása is.

Énekkar: az iskolai énekkar fellépéseire való felkészítés, szervezés, hagyományt őrző népdalok elsajátítása. Tehetséggondozás.

Rajzszakkör: produktumait pályázatokon indítjuk nem kevés sikerrel. Műalkotások megismertetése, elemzése. Tudja megkülönböztetni az értéket az értéktelentől.

Sportszakkör: változatos mozgásanyagával lehetőséget biztosít – egyrészt a tömegsport foglalkozásokon a gyengébb képességű mozgásigényének kielégítéséhez, sikerélményhez juttatásához – másrészt az edzéseken a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatásához, megyei versenyekre való felkészítéséhez.

További, tanórán kívüli foglalkozások: tanulmányi versenyek, kulturális bemutató, házibajnokságok, sportversenyek.

Felső tagozaton, **tanulmányi verseny** keretében a jó képességű tanulók iskolai, majd megyei versenyen mérik össze tudásukat egymással, illetve más intézmények diákjaival. A tehetséggondozásra szánt órakeret lehetőséget ad arra, hogy a 6. és 7. osztályos jobb képességű tanulókkal a tanév folyamán rendszeresen differenciáltan foglalkozzunk, hiszen ők vehetnek részt a megyei, és országos komplex tanulmányi versenyen.

A tavaszi kulturális bemutató a megyei intézmények számára nyújt bemutatkozási lehetőséget kellemes légkörű verseny keretein belül.

Sportversenyeket őszen és tavasszal szerveznek a megyei intézmények számára – az ÉLTES KUPÁT iskolánk rendezi meg. A kulturális bemutató és az Éltes Kupa megszervezése anyagi forrásainktól függ.

A tanulmányi kirándulásokat az osztályfőnökök, az osztályközösségek szervezésében zajlik – szűkös keretek között.

Alapelvek

A tanórán kívüli tevékenységek alapelvei szoros kapcsolatban vannak az iskola alapelveivel

- Tiszteletben tartjuk a máságot, fontosnak tartjuk a testi-lelki szükségletek kielégítésének kulturált megvalósítását.
- Építünk a tanulók átlagosnál jobban fejlett képességeire, készségeire (sport, zene, stb.) - tehetséggondozás.
- Teret adunk az érdeklődési körből fakadó igények kielégítésének.
- Sokszínű, ötletes tevékenységi formákkal motiváljuk a tanulókat a szabadidő hasznos eltöltésére.

Tevékenységi formák

Napközi otthoni ellátás: Tanóra
Szabadidős tevékenység
Kulturális
Kézimunka
Sport
Természet megfigyelése (tanulmányi séták, kirándulások)
Szakköri foglalkozások, pályázatok
Edzések, tömegsport, versenyek
Fellépések, kiállítások

Ellenőrzés, értékelés

Eljárás, dokumentáció	Ki?	Mikor?	Hogyan?
Foglalkozások látogatása	ig.helyettes Munkaközösség-vezető	Folyamatosan	Elemzés
Hospitálás Konzultáció	Oszt.főnök, más pedagógus Csoportvezető	Folyamatosan	Megbeszélés Elemzés
Produkciók	Nevelőtest, igazgatóhelyettes	Alkalmanként	Szóbeli, jutalmazás
Pályázatok, versenyek	Kiíró, igazgatóhelyettes	Alkalmanként	díjazás

A napközis csoportokban rendszeres hospitálás, a látottak megbeszélése. A rendszeres munkaközösségi értekezleteken történő értékelés is segítheti a napközis nevelő munkáját. *A tanuló tanórán szerzett érdemjegyei is lehetnek értékmutatók a napközi otthonos tanórák minőségét illetően.* Itt újra nagy hangsúlyt kap a személyes kapcsolat a napközis csoportvezető és az osztályban tanító tanárok közt. A szakköri naplók időszakos ellenőrzése igazgatóhelyettes által, értékelés. A szakkörök pontos értékelése, pályázatokon, versenyeken elért helyezés, elismerés által az igazi.

2. 6. 2. Gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

2.6.2.1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő tevékenység

Az iskolába járó gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok.

A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, csoportbontással oldjuk meg. A tanulási kudarc komplex jelenség, ezért a leküzdésére irányuló tevékenységnek is sokoldalúnak kell lennie. Az osztályok tanulóiban - még a felsőbb évfolyamokon is - nagyon erős az osztályfőnökükhöz és a többi tanárhoz való személyes kötődés. Igénylik a mindennapi együttlétet, a gondok rendszeres megbeszélését. Az így kialakított oldott légkör feltétele a sikeres munkavégzésnek. Gyakran az otthoni környezet nevelési hiányosságait is az iskolában kell pótolni. A szülők nagy része nem motivált arra, hogy gyermekét a tanulásban segítse, de még arra sem, hogy teljesítményét értékelje. Ezért kiemelt helyen kell foglalkozni a helyes tanulási szokások és képességek kialakításával, a helyes önértékeléssel.

A képességfejlesztés legoptimálisabb időszaka a kisiskolás kor.

Kiemelt területek:

1. anyanyelvi
2. matematikai
3. **természettudományi**

2.6.2.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdők segítése

Pedagógiai munkánkban fontos feladat a beilleszkedési és magatartási problémákkal küzdő gyermekek segítése.

A tevékenység színterei:

Az első évfolyamba lépés

A hozzánk kerülő gyermekek nagy része felkészületlenül lépi át az iskola küszöbét - gátlások, szorongás, az új helyzettől való félelem jellemzi. A családtól való elszakadás, a mindennapi bejárás nagy próbatétel egy foggyatékos kisgyermek, és szülei számára egyaránt.

Az iskolánk vonzáskörzetébe tartozó közoktatási intézményekből a szakértői bizottság véleménye alapján áthelyezett gyermekek beilleszkedésére különös figyelmet kell fordítanunk, mert képességeik

elmaradása miatt előző iskolájukban sokféle kudarc érte őket. Ebből adódhatnak magatartási problémák is.

Cigány származású gyermekek beilleszkedése

A cigány kultúra mássága, sajátos szokásrendszerük, nyelvi nehézségeik, szociális körülményeik meghatározóak iskolába lépéskor. Fejlesztő munkánk során törekszünk az identitástudatuk erősítésére, intézményünkben nem fordul elő megkülönböztető, előítéletes magatartás sem a gyermekek, sem a felnőttek körében.

Átmenet a felső tagozatra

Az ötödik évfolyamba kerülő gyermek számára a tantárgyi nehézségeken túl gondot okoz, hogy az eddigi kisközösségből olyan nagyközösségbe kerül, ahol több felnőtt elvárásainak kell megfelelnie.

Évfolyamismétlő, és más intézményekből áthelyezett tanulók

Iskolánk valamennyi dolgozója minden tőle telhető segítséget megad, hogy a kudarcélményekkel, kisebbségi érzésekkel küzdő gyermekek megtalálják helyüket új környezetükben, új közösségükben. Pedagógusaink a mielőbbi beilleszkedést egyéni fejlesztéssel segítik.

Tevékenységformák, módszerek, eszközök

Tevékenységformák	Módszerek	Eszközök	Szolgáltatások
<i>Első évfolyamba lépés</i>	egyéni bánásmód, szoktatás, motiváció, dramatizálás, a gyermek szociális helyzetének megismerése, családlátogatás gátlások oldása	fejlesztő játékok, állandó csoportszoba, szemléltető eszközök	Logopédia, egyéni korrekció, gyógytestnevelés,
<i>Átmenet a felső tagozatra</i>	megismerés, beill. szabályok, felelősök +követelés, személyiségfejlesztés	a tanulást segítő változatos eszközök, könyvek, lexikonok, számítógéppark	Logopédia, egyéni korrekció, gyógytestnevelés

Évfolyamismétlő és áthelyezett tanulók	felzárkóztatás, egyéni foglalkozás, beszélgetések, gátlások oldása	könyvek, feladatlapok, fejlesztő játékok	egyéni korrekció, tanórán kívüli foglalkozások kapcsolat felvétele a küldő iskolával
---	--	--	--

Iskolánk valamennyi dolgozójának elhivatottsága, gyermekszeretete segíti a gyermekek beilleszkedési, magatartási problémáinak leküzdését. A pedagógusok munkájához különösen sok segítséget nyújtanak a gyógypedagógiai asszisztensek.

Problémáink megoldásában, a hatékonyság növelésében sok segítséget adna egy iskolapszichológus.

Ellenőrzési – értékelési rendszer

Dokumentáció, eljárás	Ki?	Mikor?	Hogyan?
Nevelési/korr. terv Munka/fejlesztési terv Osztályfőnöki interjú	igazgatóhelyettes, mk. vezető	tanév elején	szóbeli értékelés
Hospitálások	pedagógus, gyp. assz.	folyamatosan	elemzés
Óralátogatások	igazgató, igazgatóhelyettes, mk. vez.	folyamatosan	óraelemzés
Aktualitások, problémák	nevelőtestület., ig. h., mk. vezető	értekezletek	aktuális időpont

2. 6. 2. 3. A gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása iskolánkban az osztályfőnökök feladata.

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység szorosan kapcsolódik a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai tevékenységéhez. Az iskolai pedagógiai munkával szemben támasztott követelmény, hogy minden tanuló számára biztosítsa a fejlődéshez szükséges feltételeket, valamint azokat a

lehetőségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a gyermek képességeit, tehetségét kibontakoztassa. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység magába foglalja a családdal, a szülőkkel és a gyermekvédelmi szervezetekkel való kapcsolattartás rendszerét is. Hiszen alapvető célkitűzés, hogy a gyermek a családban nevelkedjék, szüleitől kapja meg azt a segítséget, amely ahhoz szükséges, hogy iskolába járjon, és ott eredményesen tudjon felkészülni. Fontos továbbá, hogy megadjuk az esélyt a hátrányok leküzdésére, amelyek születésnél, családi, szociális, vagyoni helyzetnél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak. Minden olyan pedagógiai munkát ide kell érteni, amely hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló felkészülhessen a munkába állásra, a továbbtanulásra és a családi életre.

Az iskola épülete a feladatellátás minden területének megfelel. A tantermek, folyosók barátságosak, a gyerekek életkorának és érzelmvilágának megfelelően vannak kialakítva. Az iskola épületéhez nagyméretű udvar tartozik, mely az óráközi szünetekben a szabadlevegőn való tartózkodást, és a játékot-sportot is lehetővé teszi, bizalmas baráti beszélgetésekre alkalmas helyet is biztosít.

A városban működő és a tanulók lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatokkal, családgondozókkal kiépült kapcsolata van iskolának.

Tanulóink családi környezetéről helyzetelemzések készültek, amelyek indokolják a gyermekvédelem szükségességét a családi háttér tekintetében is.

Családlátogatásaink tapasztalatai alapján általánosítva elmondható, hogy tanulóink otthoni körülményei nagyon szegényesek. Ezért szorgalmazzuk, hogy minden gyermekünk vegye igénybe a napközis ellátást, amely a nyugodt, ellenőrzött tanuláson kívül a napi háromszori étkezést is biztosítja. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra fokozottabb az odafigyelés, a családlátogatások gyakoribbak és a gyermekvédelmi szervezettel is szorosabb a kapcsolat. A 2H-s és 3H-s tanulók mutatója nagyon magas, pedagógiai és gyermekvédelmi munkánk arra irányul, hogy az okokat mérsékelni tudjuk.

Az iskola előtt álló legfontosabb feladat tehát az, hogy megfelelően **megismerjék a pedagógusok a gyerekek családi hátterét**, figyelemmel kísérik azokat a családokat, amelyek anyagi helyzetük vagy más oknál fogva nem képesek egyedül eleget tenni a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatoknak. Továbbá halaszthatatlan feladat a kapcsolatfelvétel a gyermekjóléti szolgálattal, és ezen keresztül kezdeményezni azoknak az intézkedéseknek a megtételét, amelyek az iskola rendelkezésére álló pedagógiai eszközökön, anyagi lehetőségeken túl segítséget nyújthatnak a gyerekek és szüleik részére.

Kérésünkre a rendőrség oktatói rendszeresnek mondható előadásokat tartanak a személyi okmányokról, azok védelméről, megóvásáról, a bűnmegelőzésről, a bűnözésről és az ebből következő büntetési formákról. Részvétel a bűnmegelőzési bírósági programokon

Együttműködő külső intézmények

A gyermeknek törvényben biztosított joga, hogy hozzájusson a megfelelő lakáshoz, étkezéshez, ruházathoz, oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz. Ha a szülő ezek bármelyikét nem biztosítja, akkor az iskola megteszi a szükséges intézkedéseket, először saját hatáskörén belül, és ha ez nem bizonyul elégségesnek, akkor az alább felsorolt szervezetekhez fordul:

- település szerinti önkormányzat, családgondozó
- önkormányzat jegyzője
- gyámhivatal
- S M P Sz Nagyatádi Tagintézménye
- gyermekjóléti szolgálat
- pszichológus
- települések háziorvosa
- közoktatási intézmények
- rendőrség

A szülők előtt mindig nyitott az iskolánk, bármikor bejöhetnek problémájukkal, gyermekükkel kapcsolatos gondjaikkal, igyekszünk segíteni. A szülőt, családot minden esetben tájékoztatjuk arról, ha gyermeke fejlődésének elősegítése érdekében intézkedéseket tartunk szükségesnek.

Szoros kapcsolatot tartunk fenn a települési önkormányzatokkal, jegyzőkkel:

- beiratkozás elmulasztása
- mulasztással kapcsolatos eljárások

Hangsúlyos szerepet kap a szülő-gyermek kapcsolat kezelése, fejlesztése. Fontos a szülő odafigyelő meghallgatása, amikor problémáiról beszél. Segítő szándékkal rávezethetjük gyermeke értékes tulajdonságaira, eredményeire, melyben a szülői támogatás is nagyon lényeges szerephez jut. Meg kell nyernünk a szülőt annak a célnak, hogy gyermekének biztosítsa a rendszeres iskolába járást, rámutatva az indokolatlan hiányzás okozta hátrányokra, a továbbtanulás és a majdani munkába állás érdekét szem előtt tartva.

Az iskolai gyermekvédelem ellenőrzési, értékelési rendje

- Az osztályfőnökök által készített nevelési és korrekciós terv minden tanévben félévkor és év végén kerül átvizsgálásra. A pedagógusok összevetik a kitűzött feladatokat az elért eredményekkel, és szükség szerint átütemezik a tervet. A félévi és év végi értekezleteken beszámolnak a tantestületnek és a vezetőségnek a folyamatban elért eredményekről, és tájékoztatást adnak a súlyosabb esetekről.

- A családlátogatások ellenőrzése is félévente történik. Az ellenőrzést a vezetőség végzi.
- A gyermekvédelmi szervekkel történő kapcsolatfelvételekről és eredményekről folyamatos az ellenőrzés és az értékelés, mely szintén a vezetőség kompetenciája.

Összegezve a fentieket: Olyan pedagógiai munkát és odafigyelést követelünk meg önmagunktól, hogy egészséges, boldog, kiegyensúlyozott gyermekeket tudjunk nevelni.

2.6. 2. 4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Tanulóink majdnem 100 %-a hátrányos helyzetű.

Intézkedéseket kezdeményezünk a hátrányos helyzetű, valamint az egyre nagyobb számú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körülményeinek javítására, valamint a gyermekük nevelését, iskolába járatását elhanyagoló szülőkkel, gondozókkal szemben. Igyekszünk intézményi eszközökkel is segíteni, adományok beszerzése és szétosztása útján.

Feladatok

Az iskolának illetve a pedagógusoknak elsősorban pedagógiai eszközök állnak rendelkezésükre a feladatok megoldására.

- Felzárkóztató és egyéni foglalkozások
- Higiénés feltételek biztosítása
- Pihenőidő, szabadidő
- Sportolási és étkezési lehetőség
- Napközi otthoni ellátás
- Tehetséggondozás,

Az osztályfőnök nevelő munkája domináns, továbbá összekötő szerepe van az iskolavezetés, a tanulók és a család között. Tevékenységével szervezi az osztály életét, felkarolja az egyes tanulók ügyét, sorsát. Képviseli az osztály érdekeit, azon fáradozik, hogy az iskola nevelési programja az ő osztályában is megvalósuljon.

2.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Iskolánk profiljának, tanulói összetételének meghatározó szerepe van a tanár-diák kapcsolat alakulásában, az együttműködési formák kiépítésében. A tanulók 98 %-a hátrányos helyzetű. Ez az adat nem csak a gyermek és ifjúságvédelmi szempontok miatt figyelemre méltó. Az iskola

pedagógusai számára széleskörű követelményeket támaszt a tanulók minél sokoldalúbb megismerésében, egyénre szabott személyiségfejlesztő programok, pedagógiai módszerek alkalmazásában a nevelő-oktató munka összes színterén. Problémaérzékenységet, bensőséges kapcsolat kialakítását kívánja meg, főként az osztályfőnökök, napközis csoportvezetők és a diákok között, de a tanulócsoporthal foglalkozó összes pedagógustól. Szerencsére a nevelőközösség rendelkezik ezekkel a tulajdonságokkal.

Diákönkormányzat segíti a kapcsolatok sokrétűségét. Javaslattevési jogaikkal elsősorban a szabadidős programok szervezésénél élnek.

2. 8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az együttműködés koordinált, aktív formái elengedhetetlen feltételei a tanulók személyiségének harmonikus fejlesztéséhez.

2. 8. 1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanár-diák együttműködés feladatai:

- Az iskolai nevelés-oktatás minden színterén a tanulók egyéni képességeinek, személyiségének maximális figyelembe vétele.
- Hagyományok ápolása: rendezvények, ünnepélyek, tanulmányi kirándulások szervezése.
- A diákönkormányzat munkájának segítése.
- Kérdőív: tanulók véleménye az iskoláról, pedagógusokról

Diákönkormányzat /DÖK/

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselője, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolánkban diákönkormányzat működik. DÖK segítő pedagógus irányításával szervezi a közösség életét, tevékenyen részt vesz a munkatervben előírányzott programok lebonyolításában. A DÖK segítő pedagógus éves munkatervet készít, félévkor és évvégén beszámol a diákönkormányzat munkájáról.

A diákönkormányzat feladatai, céljai:

- Rendszeres kapcsolattartás az iskolavezetéssel és a tantestülettel
- Az „iskolaközösség” kialakítása, formálása
- Az iskola épületének, tantermeinek, udvarának szépítése, tisztaságának megőrzése
- A felnőttek, diáktársak tisztelete, egymás elfogadása
- Egészséges életmódra ösztönzés
- Hagyományápolás

- Rendezvényeink megőrkítése
- Véleményalkotás minden olyan kérdésben, mely az intézmény diákságát érinti
- A házirend betartása

Olyan iskolát szeretnénk, ahol együttműködés és az összetartás a domináns, ahová tanár és diák is jókedvvel lép be, örömmel és szívesen dolgozik együtt.

2.8.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

A szülő-pedagógus kapcsolattartását meghatározza, hogy a tanulók 13-15 településről járnak be naponta.

Fogadóórákat, szülői értekezleteket szervezünk kisebb-nagyobb sikerrel, de ezeken az időpontokon kívül is megkereshetnek bennünket a szülők bármikor, a tanítási órákat kivéve. Egyre több család rendelkezik telefonnal - a szociális és anyagi hátrányok ellenére- mely megkönnyíti a kapcsolattartást, az elérhetőséget. Iskolai rendezvényeinkre meghívjuk a szülőket. Az osztályfőnök, napközis nevelők rendszeresen látogatják a családokat a szervezési és anyagi nehézségek árán is. Sajnos az iskola és a pedagógus nyitottsága, rugalmassága ellenére a szülőknek csak kis százaléka érdeklődik gyermeke iskolai előmeneteléről, viselkedéséről - érdektelenségből vagy rossz agyagi helyzetük miatt. Előfordul, hogy a szülő nehezen fogadja el a nevelő jó szándékú tanácsait. A családi nevelés folyamatába nehéz beavatkozni.

Szülői Közösség alakult a tanulók érdekeinek képviselőjére.

A kialakult és jól bevált kapcsolattartási formák a szülővel:

- Az iskola nyitottsága a szülő felé: fogadó órákon és egyéb időben is – a tanórák védelme mellett
- Családlátogatás - családi háttér, szociokulturális környezet megismerése - napközis nevelővel együtt, rendszeresen
- A szülő írásbeli tájékoztatása gyermeke fejlődéséről, magatartásáról és az iskolai rendezvényekről, aktuális információkról, problémák közlése (ellenőrző, tájékoztató füzet, levél)
- Telefonos kapcsolattartás.
- Személyes kapcsolat: - találkozás, beszélgetés, tájékoztatás nyújtása a szülőnek
- bensőséges kapcsolat kialakítása a tanulóval
- Hospitálás: - szülő látogatása tanórán
- Szülői segítségkérés ↔ tanácsadás

2.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

2.9.1 A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanulmányok alatti vizsga szabályai

A tanulmányok alatti vizsga helyi szabályainak kialakítása azokat a normákat tartalmazzák, amelyek a vizsgán való részvétel és a vizsgázás valamint a vizsgáztatás – jogszabályi keretek között – meghatározható intézményi specifikumait érintik.

A tanulmányok alatti vizsga (javítóvizsga, osztályozó vizsga, különbözeti és pótló vizsga) a tanulmányi kötelezettség teljesítésének atipikus formája.

A tanulmányok alattivizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsga időpontjait az igazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon közzétesz.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal térítvevényes postai értesítést kap
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga. Három évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.
- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét az igazgató engedélyezi. Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 6 héttel írásbeli tájékoztatást kap.

- A tanuló vizsgakötelezettsége az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat engedélyt.

Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga

A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási – szabályai

- Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, magyar nyelv és irodalom tantárgyból 60 perc. Egy napon legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet tenni.
- A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- Az elnöki teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el.
- A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
- Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.

2.9.2 Az értékelés rendje

Az adott vizsgatárgy részei az adott időszak alatt megtanított tananyaggal megegyező. A követelmények megegyeznek az adott tantárgy minimum követelményeivel.

2. 10. A felvételi eljárás különös szabályai

Iskolánk valamennyi évfolyamára az a tanköteles korú gyermek nyerhet felvételt, aki rendelkezik a valamely megyei szakértői bizottság adekvát fogyatékossgot diagnosztizáló véleményével.

A beiratkozás időpontja a szülő egyetértő aláírásával ellátott szakértői vélemény kézhezvétele.

A köznevelési törvény meghatározza:

- a beiratkozással kapcsolatos szülői, intézményi, jegyzői kompetenciákat,
- a tankötelezettség teljesítésének módját,
- a tankötelezettség speciális időkereteit.

2.11. Az átvétel szabályai

Tanuló átvételére más gyógypedagógiai intézményből, valamint sikertelen integráció esetében a többségi iskolából a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság intézménykijelölését követően kerül sor a tanulócsoport maximális létszámának függvényében.

Átvételkor be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát
- szülő személyi igazolványát
- az elvégzett évfolyamokról szóló bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott távozási lapot
- az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményét

A tanulók felvétele és átvétele a tanítási év során folyamatos.

Szükség esetén egyéni segítséget, valamint türelmi időt biztosítunk a felkészüléshez.

Jogszabályoknak megfelelően lehetősége van a tanulóknak különbözeti vizsga letételére is.

2.12. Az iskola képzési rendje

2.12. 1. A képzés szakaszai

A fogyatékossg súlyossága, és a tanulók fejlesztési szükségletei szerint a sajátos nevelési igényű gyermekek csoportjai iskolánkban:

- tanulásukban akadályozott tanulók
- értelmileg akadályozott tanulók
- Súlyosan halmozottan sérült fejlesztő nevelésben-oktatásban részesülő, csoportos vagy egyéni fejlesztési terv szerint haladó tanulók

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a köznevelési törvény határozza meg a nevelő – oktató munka szakaszait.

2.12.1.1. Tanulásban akadályozott tanulók

Az alapfokú nevelés-oktatás az 1. évfolyamtól a 8. évfolyamig tart.

Bevezető szakasz	: 1 - 2. évfolyam
Kezdő szakasz	: 3 - 4. évfolyam
Alapozó szakasz	: 5 - 6. évfolyam
Fejlesztő szakasz	: 7 - 8. évfolyam

Pedagógiai célok megvalósulása az egyes szakaszokban:

Bevezető szakasz

- A tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztése.
- A tanulási, magatartási, és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.
- Differenciált eljárások, oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazása a tanulók közötti nagyobb eltérések kompenzálása érdekében.
- A képesség fejlesztésben hangsúlyosan jelen kell lennie a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgy cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.
- A rendelkezésre álló hosszabb időkeret kihasználása az egyéni fejlődési ütem és az eltérő fejleszthetőségi lehetőségek figyelembevételével.

Kezdő szakasz

- Az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítása.
- A kommunikáció és a társas kapcsolatok szokásrendjének kialakítása, fejlesztés.
- A kulturális, és a szociális háttérből adódó hátrányok csökkentése.
- A tanítási- tanulási folyamat eredményei és szakértői kontrollvizsgálatok alapján, az esetleges iskola típus módosítások kezdeményezése.

Alapozó szakasz

- A tanulók fejlesztése az előző szakaszok eredményeire - elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, az elsajátított tanulási szokásokra - építve.
- A tanítás - tanulás folyamatában a verbális szint előtérbe kerülése, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.
- A jól funkcionáló képességek kondicionálása, a kevésbé jól működők korrigálása.

Fejlesztő szakasz

- Az önálló tanulási tevékenység hangsúlyosabbá válása.
- Az általános műveltség elemeinek gazdagítása, ismeretek szélesítése, strukturálódása, megerősítése.
- Az önismeret erősítése, reális kép kialakítása önmagáról, lehetőségeiről, korlátairól.
- Egészségmegőrző, környezetóvó attitűd kialakítása.
- A személyiség érzelmi, akarati összetevőinek stabilizálása.

Átjárhatóság - kilépési lehetőségek: - középfokú nevelési-oktatási szakasz

(9 - 10. évfolyam)

Általános fejlesztési követelmények:

- A **NAT** általános fejlesztési követelményeiben az **1-6. évfolyamig** meghatározott követelmények az **iskolai képzés végére** célul tűzhetőek.
- A **7-10. évfolyam** számára meghatározott általános fejlesztési követelmények beépítése a helyi tantervbe az adott tanulócsoport **fejlesztési lehetőségeinek függvényében** történhet, tanulónként is változhat.

2.12.1.2. Értelmileg akadályozott tanulók

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai:

Bevezető szakasz: 1-2. évfolyam

Kezdő szakasz : 3-4. évfolyam

Alapozó szakasz : 5-6. évfolyam

Fejlesztő szakasz: 7-8. évfolyam

Pedagógiai célok megvalósulása az egyes szakaszokban:

Bevezető szakasz

- Előkészítő időszak. Fő hangsúly a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésén van (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, ...)
- A szokásrendszer, idő-és térbeli tájékozódást segítő képességek kialakítása.
- Vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos érzékelés folyamatainak, motoros képességek, beszéd és nyelvi képességek folyamatainak kialakítása.
- Lehetőség az évfolyam tananyagának elsajátítását egy tanévnél többre tervezni.

Mindezek játékos formában, figyelembe véve az életkori sajátosságokat és a gyermekek különböző fejlettségi szintjét, mert a játék a közép súlyos értelmi fogyatékos gyermek számára a nevelés leghatékonyabb eszköze.

Kezdő szakasz

- A tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók folyamatos fejlesztése.
- Differenciált eljárások, tartalmak, oktatásszervezési megoldások.
- Nonverbális fejlesztés képességének kialakítása: jelek, piktogramok.
- A bevezető és kezdő szakaszban nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

Alapozó szakasz

- A valóság megismeréséhez szükséges ismeretek és technikák elsajátítása, kiemelve a napi tevékenységbe ágyazott ismeretközvetítést, készségfejlesztést.
- A fejlesztő munkának ki kell térnie a jel-és szimbólumértés képességének fejlesztésére.
- Fontos az egész személyiség (az ösztönző-, tájékozódó-, végrehajtó- és értékelő rendszer) együttes fejlesztése.
- A tanulási kompetencia kialakítása, az egyre önállóbb tanulási tevékenység fejlesztése, megfelelő motiváltság.

Fejlesztő szakasz

- Fontos a korábbi pedagógiai szakaszban elért eredmények szinten tartása, alkalmazása és hasznosítása a mindennapi életben.
- Előtérbe kerül az ismeretek bővítése, alapvető kultúrtechnikai ismeretek differenciált alkalmazása, a munkaképességek kialakítása és a normakövetés egyszerű szociális kapcsolatokban.
- Gyakorlati jellegű tevékenységek, életvezetést segítő technikák alkalmazása és megerősítése a tanítási-tanulási folyamat minden területén.
- Kommunikációs és szocializációs képességek, fizikum javítása.
- A tanulók pozitív tulajdonságainak, érzelmi kötöttségeik gazdagságának kihasználása.

A fő hangsúlyt azoknak a képességeknek a kialakítására, fejlesztésére kell helyezni, amelyek közvetlenül segítséget adnak az élet feladataihoz, s egyben felkészíti a tanulókat arra, hogy képességeikhez, adottságaikhoz mérten minél eredményesebb legyen szociális beilleszkedésük.

Általános fejlesztési követelmények:

A sajátos nevelési igényű tanköteles korú gyermekek nevelését-oktatását a 2011. évi CXC. törvény

a nemzeti köznevelésről, valamint a Nemzeti Alaptanterv 11. mellékletében szereplő sni kerettanterv, illetve a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve szabályozza

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelése-oktatása a NAT-ban meghatározott műveltségi területek helyett fejlesztési területek alapján szerveződik:

- Anyanyelv és kommunikáció; Társadalmi környezet; Életvitel és gyakorlati ismeretek; Természeti környezet; Művészetek; Testi nevelés;

A fejlesztési területek részterületekre tagolódnak. A fejlesztés középpontjában olyan képességek kialakítása áll, amelyek elősegítik, hogy:

- a tanulók az iskoláskort követően önmagukat minél jobban el tudják látni;
- ismerjék közvetlen tárgyi és személyi környezetüket, képesek legyenek azt alakítani;
- környezetükben képesek legyenek tájékozódni és tevékenykedni, szociális, kommunikációs képességeik fejlődjenek;

Mindezekben céltudatra és az egyéni sajátosságaikhoz alkalmazott önállóságra tegyenek szert, és tudjanak dönteni.

Átjárhatóság - kilépési lehetőség: - szakértői határozattal

2.12.1.3. Súlyosan, halmozottan sérült tanulók

A súlyos és halmozott fogyatékos az egész élet során fennálló állapot, amelyre jellemző, hogy a testi struktúrák károsodása következtében a speciálisan humán funkciók - mint a kommunikáció, a beszéd, a mozgás, az értelem és az érzékelés-észlelés - minimálisan két területén súlyos vagy legsúlyosabb mértékű zavar mutatható ki.

20011/2012-es tanévben az igényeknek megfelelően megkezdtek az intézményben a fejlesztő iskolai képzés alapozását. Jelenleg fejlesztő nevelés-oktatás.

Biztosítjuk mind az egész napos ellátás keretében történő csoportos (legalább 20 óra), mind pedig az otthoni ellátás keretében történő egyéni fejlesztéseket. (Utóbbi óraszámát az aktuális szakértői vélemény alapján.)

A fejlesztő nevelés-oktatás (fejlesztő iskolai oktatás) alapidokumentuma a rehabilitációs program és a tanulók egyéni fejlesztési tervei.

A rehabilitációs *program* elkészítésénél figyelembe vettük:

- a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók pedagógiájának alapelveit, a gyógypedagógia tudományelméletét, filozófiáját, módszereit, eszközeit, gyakorlatát,
- a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő oktatásának irányelvét, (32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve 3. számú melléklete)
- a szülők elvárásait, a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit.

A rehabilitációs pedagógiai program alapján készített *egyéni fejlesztési terv* célja, hogy a tanuló szükségleteit és fejlődéstörténetét figyelembe véve megalapozza a gyermek nevelésének, oktatásának személyre szabott tervezését, és meghatározza nevelésének, oktatásának és fejlesztésének súlypontjait. Az egyéni fejlesztési terv valamennyi fejlesztési terület feladataira kiterjed.

A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztésének kiemelt céljai és sajátosságai

A Nemzeti alaptantervben meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése során úgy értelmezhetőek, hogy azok a tanulók személyiségállapotához igazítottan, elsősorban a szükséges képességek és készségek megalapozása, kialakítása útján valósulnak meg.

A pedagógiai munka tervezése

A súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek sajátos nevelési és terápiás szükségleteiből, igényeiből adódóan nem lehet a nevelést és oktatást, sem a tananyag struktúrája, sem tér- és időbeli elrendezése szempontjából egységesen kialakított szerkezetbe rendezni. A differenciált tervezőmunka ezért a nevelés-oktatás fontos elemét képezi. A pedagógiai munka szakaszolása a gyógypedagógiai tevékenység tartalmi kínálatának életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó strukturálását, valamint koncentrikus bővítését jelenti, mindenkor szem előtt tartva a gyermek, tanuló adottságait, képességeit, sajátos nevelési igényét.

Az *egyéni (individuális) nevelési - oktatási - fejlesztési terv* a gyermek pedagógiai diagnózisának eredményeiből, az individuális célkitűzésekből, valamint az egyes tartalmi egységek megvalósítása során alkalmazandó speciális didaktikai-metodikai lépések konkrét megfogalmazásából áll. Az egyéni fejlesztési terv szoros összhangban áll a csoport számára kidolgozott éves és heti tervvel, csupán a módszerek, eszközök tekintetében jelennek meg az eltérések.

Az *éves terv* a nevelés tartalmait szem előtt tartva készül, a *csoport tevékenységeit* tartalmazza. Egy-egy tartalom megtartása legalább két egymást követő évben indokolt, az új elemek bevezetésekor a fokozatosság - egy-egy apró mozzanatot cseréje a programban - szem előtt tartása szükséges. Az éves terv tartalmazza az ünnepeket és az iskola által - de lehetőség szerint a szülők bevonásával - szervezett közös programokat (kirándulás, farsang, nyaralás, múzeum látogatása stb.).

Az éves (helyi döntés alapján féléves, negyedéves szakasztervekre bontható) tervek alapján készül a *heti terv*, vagy *órarend*. Kialakítását meghatározza a *csoport napirendje*, amelyben egyes tevékenységek - pl. reggeli köszöntés, étkezések, a testápolás tevékenységei, pihenőidők - rendszeresen ismétlődnek. Mindez szükséges ahhoz, hogy a gyermekek tájékozódási biztonságérzete kialakuljon, mindig tudják, hogy az egyes tevékenységek hogyan következnek egymás után. Az étkezések és a testi higiénia tevékenységei is a fejlesztési időszak szerves részét képezik. A rendszeresen ismétlődő tevékenységek mellett a hét egyes napjain kerül sor a *tematikus tervezés alapján* kitűzött, különböző tartalmi egységek feldolgozására.

A tanítás és tanulás szervezeti keretei, formái

A súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztése, nevelése és oktatása során egyaránt teret kap a *csoportközösségben*, *kiscsoportban*, illetve *egyénilag* megvalósuló fejlesztés. A csoportban végzett nevelésre, oktatásra, fejlesztésre a tematikus egységek feldolgozása, a szociális kapcsolatok kialakítását segítő reggeli találkozások, valamint a szabadidős és kreatív foglalkozások (művészeti jellegű alkotótevékenység, zene stb.) során nyílik alkalom.

A csoportban végzett tevékenységek szükségesek a közösségi élmények átéléséhez, a közösséghez tartozás megéléséhez, a társakkal való együttműködés megtapasztalásához és gyakorlásához, azaz a szociális és érzelmi nevelés alapvető feladatainak megvalósításához. A csoportban és a csoportért végzett tevékenység az egyes tanulók kompetenciaérzését is növeli.

A kiscsoportos és egyéni foglalkoztatás az egyéni képesség- és készségfejlesztéskor indokolt, biztosítani kell azonban, hogy a tanulók egyénilag elsajátított képességeiket, készségeiket közösségi szituációban is kipróbálhassák, gyakorolhassák.

A gyermek egyéni képesség- és készségfejlődése határozza meg, hogy a heti óraszámából milyen arányban vesz részt egyéni és milyen arányban, csoportos foglalkoztatásban. Az *egyéni fejlesztő foglalkozások* nyújtanak lehetőséget arra, hogy *speciális gyógypedagógiai és/vagy terápiás segítséget* nyújtsunk a tanulóknak (pl. beszéd- és kommunikációfejlesztés, mozgásnevelés, konduktív pedagógia, bazális stimuláció, rehabilitációs foglalkoztató terápia stb.).

A különböző terápiák alkalmazásának lehetősége a tanulók sajátos nevelési igényének, a helyi körülményeknek, valamint a terápiás ellátásokhoz szükséges meglévő, illetve igénybe vett szakembereknek is függvénye. Az egyes tanulók esetében a szakértői bizottság és szükség esetén a szakorvos javaslata alapján - a szülők véleményének ismeretében - az intézmény szakemberei közösen határoznak.

A fejlesztő nevelés-oktatás Rehabilitációs Pedagógiai Programjának céljai, feladatai

A rehabilitációs pedagógiai program a tanköteles korú sajátos nevelési igényű súlyosan és halmozottan sérült gyermekeknek, fiataloknak (tanulóknak) nyújt fejlesztési lehetőséget fejlesztő nevelés-oktatás (fejlesztő iskolai oktatás) keretei között.

Célcsoport: 6-23 éves korú, sajátos nevelési igényű súlyosan és halmozottan sérült gyermekek, fiatalok, akik csoportos keretek között, egyénre szabott terápiás fejlesztő eljárások segítségével fejleszthetők eredményesen.

Célja:

- szűkebb-tágabb környezet megtapasztalása, bővülő megismerése
- saját életük mindennapi élményeinek megélése
- egyszerű társas kapcsolatok kialakítása és fenntartása

Feladatai:

- egyéni fejlesztési tervek alapján, a sérült funkciók fejlesztése egyéni lehetőségeik szerint
- elemi szintű ismeretek elsajátíttatása szűkebb és tágabb környezetük jelenségeiről
- kommunikációjuk fejlesztése, önkifejezési módjuk tudatos alkalmazása, gyakorlása
- mozgásállapotuk javítása, illetve állapotromlás megakadályozása
- szabadidős és játéktevékenységben való aktív részvétel elősegítése

Csoportlétszám

A csoportok létszáma maximum 6 fő lehet.

A fejlesztő nevelés-oktatás képzési rendszere

A tanköteles korú, súlyosan és halmozottan sérült gyermekeknek, fiataloknak nyújt fejlesztési lehetőséget fejlesztő nevelés-oktatás keretei között.

Pedagógiai szakaszok:

Bevezető szakasz:

- o 6-9 éves súlyosan és halmozottan sérült tanulók készség- és képességfejlesztésének kezdeti szakasza

- A természeti-társadalmi környezet elemi szintű megtapasztaltatása fejlesztési területeken (szocializáció, megismerő funkciók, kommunikáció, mozgás, munkatevékenység) keresztül
- a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók elsősorban az érzékelés-észlelés és a mozgáson keresztül tudják birtokba venni a világot. E készségek során a meglevő képességekből indulunk ki, és erre építünk

Alapozó szakasz:

- 10-14 éves súlyosan és halmozottan sérült tanulók készség- és képességfejlesztésének alapozó szakasza
- A szűkebb-tágabb környezet megismertetése során önálló cselekvésre ösztönzi a tanulókat, amely elősegíti a megismerő funkciók fejlődését

Fejlesztő szakasz:

- 15-16-(23) éves súlyosan és halmozottan sérült tanulók készség- és képességfejlesztésének szakasza
- A megszerzett tapasztalatok, a koncentrikusan bővülő ismeretanyag beépül a tanulók mindennapjaiba, és így aktív részeseivé válnak a világnak
- A megszerzett cselekvéses tapasztalatokat továbbfejlesztjük, differenciáljuk

A bekerülés feltételei – továbbhaladás – tanulói jogviszony megszüntetése

A bekerülés feltételei:

A fejlesztő nevelés-oktatásba való bekerülésről a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat illetékes szakértői bizottsága dönt.

A továbbhaladás

A programban rögzített témakörök szerint történik a tanulók fejlesztése. Az ismeretek évről évre koncentrikusan bővülnek, melyek elsajátításában a tanulók egyéni tempójuk szerint haladnak. Az évfolyamok között a továbbhaladás automatikus.

Egységes követelményként fogalmazódik meg, hogy a tanulók lehetőségeikhez mérten a lehető legtöbbet vegyenek részt a foglalkozásokon.

Tanulói jogviszony megszüntetése

A fejlesztő nevelés-oktatásból a tanulók csak a szakértői bizottságok javaslatára vagy szülői kérésre kerülhetnek más intézménybe. A tanulói jogviszony egyéb esetekben a köznevelési törvényben meghatározott tankötelezettségi korhatár elérésével szűnik meg, azaz 16-(23) éves korban.

Helyi tanterv

A program megírásához a 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve 3.

számú melléklete szolgált alapul.

A fejlesztő nevelés-oktatás programja a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete Napsugár Gyógypedagógiai Módszertani Központ (7400. Kaposvár, Béke u. 47.) és a Somogy Megyei Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Kollégium és EGYMI, Somogyvár hasonló programjának adaptációja.

Óraszámok

A fejlesztő nevelés-oktatás (fejlesztő iskolai) oktatás kötelező heti óraszám: 20 óra

Óraszámok:

Foglalkozás neve (tanóra)	Reggeli köszöntő, önkiszolgálás	Mozgás- nevelés	Szűkebb- tágabb környezet	Zene	Munka- szabadidő
Heti óraszám	5	3	5	2	5
Évi (37 hét)	185	111	185	74	185

^x Fenntartjuk annak jogát, hogy egy-egy tanév elteltével felülvizsgáljuk a foglalkozások heti óraszámát. A változtatást a csoport összetétele, a gyermekek állapota, fejlődése határozza meg.

^{xx} A fejlesztő nevelés-oktatás tartalmi részletezése külön, a Rehabilitációs Pedagógiai programban található.

2.12.1.4. Rehabilitáció, habilitáció

Rehabilitáció

Az értelmi fogyatékosok rehabilitációja számos összetevő függvénye. Azok az értelmi fogyatékosok, akik gyerekkoruktól kezdve szakszerű kezelésben részesültek, könnyebben megtalálják helyüket az életben, munkába állásuk eredményesebb, mind azoké, akik rendszeres gyógypedagógiai nevelésben nem részesültek, illetve valamilyen ok miatt a nekik megfelelő iskolába nem jártak.

Az értelmi fogyatékos egyének társadalmi rehabilitációjának egyik lényeges tényezője, hogy adott országon belül mennyire differenciált az iskolarendszer, s milyen a társadalom egészének és egyes tagjainak a viszonya a fogyatékos emberekhez.

Hazánkban az értelmi fogyatékosok csoportjai számára kétféle iskola működik. Mindkét iskolatípus célja a felnőtt életre, a munkára való előkészítés. Azonban az értelmi fogyatékosok súlyosságától függően más konkrét célokat és feladatokat kell ellátni és megvalósítani a társadalmi beilleszkedés rehabilitációja érdekében.

Az eltérő tantervű általános iskolát végzettek jelentős része igényli a továbbtanulást, a szakmatanulást, s ezt csak az eltérő tantervű általános iskolára épülő továbbképző iskolák tudják biztosítani.

Beilleszkedés a társadalomba: az eltérő tantervű általános iskolát végzett fiatalok megfelelő előkészítés, foglalkozásválasztás után "felszívódnak" a társadalomba, kirekesztettségük megszűnik. Ezek a fiatalok szervezett utógondozásban, védelemben csak abban az esetben részesülnek, ha azt valamilyen ok miatt külön igénylik. A fiatalok többsége önálló életvezetésre, családalapításra képessé válik.

A foglalkoztató iskola az értelmileg akadályozott (középsúlyos) fiatalokat a családi vagy egyéb védett környezetben való életre készítik fel.

Az iskoláztatásban részesült fiataloknak csak kis hányada munkaképtelen. Ők állandó gondozást, felügyeletet igényelnek. A foglalkoztató iskolából kikerült fiatalok soha nem lesznek képesek önálló életvitelre, náluk aktív társadalmi beilleszkedésről nem lehet szó. Kisebb, védő közösségekben élnek az életüket. Ez nem jelentheti azt, hogy őket kizárják azokból az emberi örömekből, amit csak a társadalom nyújthat az egyéneknek. Számukra speciálisan szervezett közösségek és az egész társadalom feladata annak elősegítése, hogy az értelmileg akadályozott fiatalok élettere táguljon, minek következtében életük teljesebbé, örömtelibbé válhat.

Az értelmi fogyatékos állapot az egész személyiséget érinti. Az önkontroll hiánya még az épek számára is óriási gond. A fogyatékosok rehabilitációjának alapkérdése a szocializáció, a rehabilitációs programok középpontjában a fogyatékos egyén szocializációja áll.

A fogyatékos embert hátrány sújtja, amely fogyatékoságából eredően korlátozza, vagy megakadályozza a társadalmi életben felmerülő szerep betöltését.

A fogyatékos gyermeket akár integrálva, akár izolációban úgy kell fejleszteni, hogy legyen sajátjuk a beilleszkedéshez szükséges elemi igény és ismeret.

A gyógypedagógia feladata a tanulásukban akadályozott és az az értelmileg akadályozott gyermekek és felnőttek nevelése, oktatása, munkába állítása. A sérült egyén bizonyos feltételek mellett a társadalomba visszahelyezhető, rehabilitálható.

Azok a fogyatékosok, akiknél a munkaképesség fejlődése és az értelmi szint között nagy különbség jelentkezik, további fejlesztésre van szükség, foglalkoztató intézetekben nyernek elhelyezést, ahol a munkaképességet fejlesztik.

Az értelmi fogyatékosok rehabilitációja sem fejeződik be azzal, hogy munkára alkalmassá vált, később is szükség van az irányításra. Az önálló életvezetés során a mindennapi élet egyszerű emberi

problémáit kell megoldania, melyben nagy szerepe van a munkahelyi kollektívának, azok segítőkészségének. A rehabilitáció teljességét a beilleszkedés megtartása jelenti.

A rehabilitáció területei iskolánkban:

Intézményes nevelésünk minden területe a rehabilitációra épül, azt szolgálja. Kezdve a kötelező tanítási órákkal, a napközis foglalkozásokon át, az egyéni fejlesztéseken keresztül a szabadidős foglalkozásokig bezárólag.

Sajátos területe az egyéni korrekciós foglalkozás.

Az egyéni korrekciós foglalkozásokon a tanulók az egyéni fejlesztési terveikben megfogalmazott előírások szerint vesznek részt.

A korrekciós foglalkozásokon való részvételt a szakértői bizottság írja elő a fejlesztendő területekkel együtt. A részvétel kötelező!

Habilitáció

Gyógypedagógiai értelmezés szerint a habilitáció a veleszületett ok, fejlődési rendellenesség vagy betegség miatt fejlődésükben megzavart és ezért a közösségi részvételben akadályozott személyre irányul. Olyan, a társadalom által biztosított, szervezett tevékenységek és támogatások rendszere, amelyek segítségével e személyeknek a közösségi életben való részvétele javítható, kiteljesíthető.

Habilitációs foglalkozásainkkal a gyermekek személyiségének fejlesztését végezzük.

A habilitáció szerves része a tehetséggondozásnak, a felzárkóztató foglalkozásoknak, a napközis foglalkozásoknak és a szabadidős foglalkozásoknak.

2.12.2. Az iskolai osztályok, csoportok, csoportbontások képzésének elvei és rendje

- Az iskolai osztályok szervezése a köznevelési törvény vonatkozó rendelkezéseiben foglaltak szerint történik.
- Iskolánkban legfontosabb cél a tanulók alapkészségeinek önálló gondolkodásának fejlesztése. Törekszünk a tantervi követelmények teljesítésére. Összevont osztályainkban tantárgyi csoportbontásban tanítjuk a matematika, magyar nyelv és irodalom, történelem, természettudomány tantárgyak, mint az alsó, mint a felső évfolyamon.
- Készségtárgyak esetén az osztályok összevont tanórán vesznek részt.
- Iskolánkban külön tanulócsoportban neveljük – oktatjuk az értelmileg akadályozott tanulókat

- Az 1 – 3. évfolyamokon és a foglalkoztató csoportban és a fejlesztő nevelést-oktatást végző csoportban gyógypedagógiai asszisztens segíti a gyógypedagógus munkáját.
- A nevelés – oktatás az utóbbi években 9 tanulócsoportban történt
- A rehabilitációs foglalkozások szervezésénél a gyermekek sajátos nevelési szükségleteihez, tanulási nehézségeihez, kompenzációs igényeihez igazodva határozzuk meg a fejlesztési tartalmakat és eljárásokat. Egyaránt szolgálják a felzárkóztatást, ismeretbővítést, tehetséggondozást. Egyéni és csoportfoglalkozások keretében történik a fejlesztés.
- A napközi otthoni ellátás minden tanuló számára biztosított.
- A tanórán kívüli foglalkozások a tanulók igényei, érdeklődése, képességei alapján szerveződnek. Jó teret adnak a sérült funkciók korrigálására, a jól működő funkciók kondicionálására, fejlesztésére.
- **A szakértői véleményben foglalt rehabilitációs, fejlesztő foglalkozásokat gyógypedagógusok által biztosítjuk, az engedélyezett órakeret terhére, annak függvényében.**
- A logopédiai és gyógytestnevelési foglalkozásokat a szakemberek által kiszűrt tanulók számára biztosítjuk.

2.13. Tanulói jogviszony

Belépés

Iskolánk valamennyi évfolyamára az a tanköteles korú gyermek nyerhet felvételt, aki rendelkezik valamely megyei szakértői és rehabilitációs bizottság értelmi fogyatékossgot diagnosztizáló véleményével.

15. § (1) A gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény, konduktív pedagógiai intézmény a kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat ellátó nevelési-oktatási intézmény, amely a szakértői bizottság véleménye alapján vehető igénybe.

(2) Ha a sajátos nevelési igényű gyermek súlyos és halmozottan fogyatékos, attól az évtől kezdve, amelyben az ötödik életévét betölti, fejlesztő nevelésben, fejlesztő nevelés-oktatásban vesz részt. A fejlesztő nevelést, fejlesztő nevelés-oktatást a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény látja el egyéni vagy csoportos formában

- a) saját intézményében külön erre a célra létrehozott csoportban,
- b) otthoni ellátás keretében,

A beiratkozás időpontja a szülő egyetértő aláírásával ellátott szakértői vélemény kézhezvétele.

A köznevelési törvény meghatározza:

a beiratkozással kapcsolatos szülői, intézményi, jegyzői kompetenciákat,
a tankötelezettség teljesítésének módját,
a tankötelezettség speciális időkereteit

Az iskolai létszámon felül évente 3 – 5 súlyosan halmozottan sérült gyermek egyéni fejlesztő felkészítését végezzük otthoni ellátás keretében.

Az általános iskolákban integráltan oktatott tanulók speciális fejlesztéséhez szakmai segítséget nyújtunk a fogadó intézmény kérésére.

Valamennyi iskolai szolgáltatásunk - az étkezési költségtérítés kivételével- ingyenes.

A tanulói jogviszony megszűnése:

Iskolai tanulmányok befejezése előtt:

azonos iskolatípusba történő átiratkozással,
másik intézménytípusba történő áthelyezéssel,
a tankötelezettség megszűnése után, ha a tanuló nem kívánja folytatni tanulmányait,
az iskola igazgatója által meghosszabbított tankötelezettségi kor betöltése után, ha a tanuló tanulmányait nem tudta befejezni.

Iskolai tanulmányok befejezésekor:

az utolsó (8.) évfolyam elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján,

A tanulók további életpályájának alakulása:

Iskolánk tanköteles tanulóinak jó része az eddigi gyakorlat szerint jelentkezett továbbtanulásra. A szakképző iskolákban továbbtanulók körében az első félévben nagy a lemorzsolódás. Ennek oka az eltérő követelményrendszerben, a tanulók sajátos helyzetéből adódó beilleszkedési problémákban, a szülők iskoláztatáshoz való hozzáállásában, anyagi lehetőségeik korlátozottságában keresendő.

Tapasztalataink szerint az iskolánkban végzett tanulók 20-30%-ának alakul sikeresen felnőttkori életútja. A munkaerő-piaci érvényesüléshez az általuk megszerezhető iskolai végzettség, képesítés kevésnek bizonyul.

Végzett tanulóink szívesen járnak vissza iskolánkba, hogy örömeikről, kudarcaikról beszámoljanak tanáraiknak, segítséget kérjenek ügyeik intézésében.

Gyakran előfordul, hogy szülőként találkozunk a nálunk végzett fiatalokkal.

2.14. Az intézmény helyi tanterve

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a 110/2012. Kormányrendelet módosításáról
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. EMMI rendelet
- A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló EMMI rendelet 11. melléklete
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve, alapján, azokat figyelembe véve és adaptálva

2.14.1. A választott kerettanterv megnevezése

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához
(https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat)

A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

A szabadon felhasználható órakeretet már meglévő tantárgyakhoz tesszük hozzá. A többletóraszámban tananyagot mélyítünk el (gyakorlás), nem adunk hozzá új ismeretet. Nem kívánunk új tantárgyat sem bevezetni, sem pedig később oktatott tantárgyat előre hozni, átütemezni. Teljes egészében a kiadott sni kerettanterv szerint kívánjuk a kötelező órákat megvalósítani

Az iskola óratervi hálója 2020.09.01-től

A 2020. évi NAT-hoz igazított sni kerettanterv alapján, a nevelőtestület által jóváhagyott óraszámok:

KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMOK

az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30
Magyar nyelv és irodalom	7 + 1	7 + 1	6 + 1	7 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1
Idegen nyelv	-	-	-	-	-	-	2	2
Matematika	4 + 1	4 + 1	3 + 1	4 + 1	4	4	4	4
Etika	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem	-	-	-	-	2	2	2	1
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	-	-	-	1
Hon-és népismeret	-	-	-	-	1	-	-	-
Környezetismeret	-	-	1	1	-	-	-	-
Természettudomány	-	-	-	-	2 + 1	3+1	5+1	5+1
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	2	2	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	-	-	-	-	1	1	1	1

Fejlesztési területek (tantárgyak) struktúrája és óraszámok

a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára

A nevelés – oktatás- fejlesztés területei	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Rendelkezésre álló órakeret:		24	24	24	25	28	28	30	30
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4 + 1	4 + 1	4+ 1	5	5
	Olvasás-írás (Magyar nyelv és irodalom)	2 + 1	2 + 1	3+ 1	3 + 1	4 + 1	4+ 1	2+ 1	2+ 1
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	2+1	2 + 1	2 + 1	2+1	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek					1	1	1	1
	Hon-és népismeret							1	
	Etika								1
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret					1	1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alkítás (Vizuális kultúra)	3	3	2	2	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra							1	1
Testi nevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)					1	1	1	1
Egyéb	Önkiszolgálás	2	2						
	Életvitel és gyakorlat			2	2	2	2	3	3
	Játékra nevelés	2	2	2	2				

A fenti óratervből bontjuk le az adott év tanuló-összetételének (évfolyamonként) függvényében az összevont csoportok óraszámát.

2.14.3. A kulcskompetenciák fejlesztése, a Nemzeti Alaptanterv általános elvárásai

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják.

Az iskolai műveltség tartalmának irányadója a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

Az oktatásnak alapvető szerepe van abban, hogy a diákok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg.

2.14.4. A kulcskompetenciák

- 1. Anyanyelvi kommunikáció**
- 2. Idegen nyelvi kommunikáció**
- 3. Matematikai kompetencia**
- 4. Természettudományos kompetencia**
- 5. Digitális kompetencia**
- 6. Hatékony és önálló tanulás**
- 7. Szociális és állampolgári kompetencia**
- 8. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia**
- 9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség**

Tanulói kompetenciák változása 2020. 09.01-től (felmenő rendszerben)

Kompetenciák, NAT 2012.	Kompetenciák, NAT 2020.
A hatékony önálló tanulás kompetenciája	A tanulás kompetenciái
Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció	Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
Digitális kompetenciák	Digitális kompetenciák
Matematikai kompetenciák	Matematikai gondolkodási kompetencia
Szociális és állampolgári kompetencia	Személyes és társas kapcsolati kompetencia
Esztétikai, művészeti és tudatosság kompetenciája	Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetenciája
Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	Munkavállalói, vállalkozói kompetencia
Természettudományos és technikai kompetencia	

2.14.5. Pedagógiai programunk kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciák tükrében

A Nemzeti alaptanterv fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségterületek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

1. Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakul ki, csakúgy, mint a személyiségre jellemző egyéb tulajdonságok.

Az értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát.

Alapvető cél: az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért, az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek; a személyes méltóság;

Gyógypedagógiai nevelésünk **kiemelt feladata** az egész személyiség sokoldalú és differenciált, egyéni sérülésspecifikumokat is figyelembe vevő fejlesztése. A szocializációs képesség, a neveltségi szint optimálisra növelése, melynek szolgálatába állítjuk a tanulást, mint a személyiségfejlesztés egyik fő módszerét, - valamint a kommunikációs kultúra fejlesztését.

Megvalósulási területek: / a tanórákon kívül/

- etika, osztályfőnöki, egyéni korrekciós órák
- szakkorrekciók (gyógytestnevelés, logopédia)
- napközis közösségszervezés

(Lásd még a PP Személyiségfejlesztés, Beilleszkedési, magatartási nehézségek, A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek, Környezeti nevelés feladatai fejezeteit!)

2. Hon-és népismeret

A tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Alapvető cél: a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése, más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése.

Megvalósulási területek:

- történelem tantárgy
- hon-és népismeret modul
- természettudomány tantárgy
- magyar nyelv és irodalom tantárgy
- napközis programok, játszóházak, vetélkedők
- hagyományos ünnepeink, megemlékezéseink
- külső kapcsolattartás (idősek napköziotthona, városi iskolák, szervezetek, Művelődési ház, Múzeum)

(Lásd még a PP Személyiségfejlesztés, Közösségfejlesztés fejezeteit!)

3. Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Tanulóinkat olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

Alapvető cél: A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös problémáiról. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Megvalósulási területek:

- természettdomány, osztályfőnöki, irodalom, ének-zene, történelem, hon és népismeret órák
- informatika
- tanulmányi verseny
- városi rendezvények

4. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

Fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel.

Alapvető cél: Formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását.

Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges.

Megvalósulási területek:

- Ember és társadalom műveltségi terület, kiemelten a történelem és osztályfőnöki órák
- Életvitel

A tanítás-tanulás egész folyamatába beépül!

(Lásd még a PP Személyiségfejlesztés, Közösségfejlesztés, Beilleszkedési, magatartási nehézségek, Szociális hátrányok enyhítése fejezeteket!)

5. Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát.

Alapvető feladat:

- A tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat.
- Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát.
- Találják meg az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között.
- Váljanak képessé a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, pl. a pénzzel való bánni tudás!

Megvalósulási területek:

- Ember és társadalom műveltségi terület
- Osztályfőnöki és matematika órák
- Életvitel

6. Környezettudatosságra nevelés

Alapvető cél: hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

Alapvető feladat:

- A tanulók ismerjék meg bolygónk környezeti válságjelenségeinek folyamatait.
- Ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében.
- Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát.
- Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Megvalósulási területek:

- Természettdomány, földrajz, osztályfőnöki, életvitel, egészségtan órák
- Pályázati tevékenységek
- Szabadidős célzott programok (pl. Víz világnapi program, stb.)
- A nevelés egyéb színterei: étkezés, testi higiénia szokásai, szabályai

(Lásd még a PP Környezeti nevelési programját!)

7. A tanulás tanítása

Magába foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését.

Ez az iskola alapfeladata.

A pedagógus feladata, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával kapcsolatban, valamint tanulási technikákat sajátíttasson el tanulókkal.

A tanulás színtere:

- Tantárgyi órák, napközis tanórák
- Könyvtári és informatikai ismeretszerzés
- Digitális kompetencia szintjének növelése a tanulók egyéni sajátosságainak, valamint az iskola eszközparkjának függvényében
- Rendezvényekre való felkészülés
- Iskolán kívüli formák
 - múzeum
 - színház
 - kiállítások

(Lásd még a PP Cél és feladat meghatározás és Személyiségfejlesztés fejezeteit!)

Pedagógus feladata:

- Megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait.
- Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését.
- Kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait.
- Törekednie kell a gondolkodási képességek, a rendszerezés, a tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére.

- Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni.
- A kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

8. Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelésében, minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítenie kell azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek az egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Alapvető feladat:

- A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani.
- Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Ismertessék meg a környezet egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit.
- Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.
- Készítsen fel az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira.
- Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira.
- Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol-és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében.
- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős párkapcsolatokra történő felkészítéssel.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Megvalósulási területek:

- Osztályfőnöki órák témái, életvitel és gyakorlati ismeretek, természettudomány órák, egyéni korrekciók
- Sportkör, sportversenyek–rendezvények (pl. Éltes Kupa), testnevelés órák, gyógytestnevelés
- Egészségügyi szűrések, felvilágosító előadások
- Célzott programokon való részvétel (pl. Drogmentes nap)
- Pályázatok e témában (főleg rajzpályázatok)
- Tűzvédelmi és munkavédelmi oktatás

(Lásd még a PP Egészségnevelési programja, a Személyiségfejlesztés fejezeteit!)

9. Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Fontos eleme a pályaorientáció. Célja: hogy segítse a tanulók további iskola-és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák és a hozzájuk vezető utak megismerése.

Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, ezzel is fejlesztve ön-és pályaismereteiket.

A pályaorientáció csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul.

Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

Megvalósulási területek:

- Tanórák, korrekciós és tantárgyi felzárkóztató foglalkozások,
- Osztályfőnöki órák célzott témakörei
- Önismereti és szituációs játékok egyéni foglalkozás keretében
- Ismeretszerzés, tájékozódás a világhálóról informatika órán, napköziben
- Napközis foglalkozások
- Középiskolai nyílt napokon való részvétel

(Lásd még a PP A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek fejezeteit!)

2. 15. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvválasztás elvei:

- Legyen alkalmas a tantárgyi követelmények elsajátítására az adott évfolyamon.

- Tartalmában, információiban, ábravilágában, a tananyag feldolgozás mélységében igazodjék a fogyatékos tanuló szükségleteihez.
- Az egyes tantárgyak könyvei egymásra épüljenek.
- A tankönyvek illusztrációs anyaga igazodjon a gyermekek életkori sajátosságaihoz, érdeklődéséhez.
- A tankönyvekhez kapcsolódó munkafüzetek, feladatlapok legyenek munkáltató jellegűek, tartalmazzanak különböző nehézségű feladattípusokat.
- A tankönyv legyen vonzó, figyelemfelhívó, szép kivitelezésű és időtálló.
- Azokat a tankönyveket rendeljük meg elsődlegesen, amelyek tanterveinkhez illeszkednek, és kézikönyveket is kínálnak.
- Legyen elfogadható, reális ára, amely belefér az adott év normatív keretébe.

2. 16. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a 2011. évi CXCV. köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint „Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azokban az osztályokban, amelyekben közismereti oktatás is folyik, azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelés óra keretében.

A mindennapos testnevelés jelenlegi szervezeti keretei intézményünkben:

Tanórai keretekben heti 5 testnevelés órát tartunk.

A mindennapi testedzés megvalósításának színterei:

- Udvar
- Tornaterem
- Udvari játszótér, sportpálya

A testnevelést kiegészítő mozgásprogramjaink:

- Sportköri foglalkozások, edzések, versenyek
- Napközis foglalkozások – játék a tanulmányi foglalkozások előtt és után
- Havi egy alkalommal hagyományosan rendezett „sportnapközi” – teljes délután
- Kirándulások, túrák, strand és uszodai programok – alkalmi jelleggel

2. 17. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az értékelés formája, szempontjai

Az értékelés alapelvei intézményünkben:

- Mindenkor az iskola pedagógiai programjára épüljön,
- egyénre szabott, konkrét és a gyermek egész személyiségét figyelembe vevő,
- irányuljon az egész személyiség alakulására, segítse elő a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését,
- motiváló hatású és folyamatos legyen, a tanuló állapotát szem előtt tartva mindenkor differenciált,
- az értékelésben a fejlesztő szándék domináljon,
- tárja fel egyértelműen a pozitívumokat és a hiányosságokat a tanulási képességek területén, adjon megoldási módokat a javításra,
- az írásbeli és szóbeli értékelés, ellenőrzés alkosson komplex egységet.

Az alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait a megkezdett nevelési-oktatási folyamat elején a pedagógus megismerteti a szülőkkel, ahol lehetséges a tanulókkal is.

Az értékelés jellege

Diagnosztikus (tanév elején vagy nagyobb témaegység megkezdése előtt)

Formatív (alakító) (a tanítás-tanulás folyamatában)

Szummatív (összegző) egy-egy témaegység lezárásakor, félévkor és év végén

A tantárgyi tudás értékelése pedagógiai szakaszokhoz rendelt az érdemjegyek alkalmazásáig félévi, és év végi szóveges tájékoztatással, majd érdemjegyekkel történik. Iskolánkban az értékelés elsődlegesen a tanuláshoz való viszony, a motiváltság, a fejlődés pozitív irányú elmozdulását segíti. Hozzájárul az önismeret képességének kialakulásához, az ön- és mások elfogadásához, a szülői elfogadáshoz. Értékelése formatív módon történik. A formatív értékelés legfőbb célja, hogy feltárjuk a nevelési-oktatási folyamat közben jelentkező tanulási nehézségeket, s lehetővé tegyük az azonnali korrekciót. Lényeges a formatív értékelés megerősítő szerepe, hiszen folyamatos visszajelzést kapunk munkánk hatékonyságáról, a gyermek taníthatóságáról és tanulási képességeinek fejlődéséről.

Egy-egy nagyobb témakör lezárásánál, év elején, félévkor és év végén szummatív értékelést alkalmazunk, melynek célja az eredmények megállapítása, összevetése a kitűzött célokkal.

Ahhoz, hogy a tanuló jegyekkel értékelhető lehessen, minden hónapban, minimum egy érdemjegynek szerepelnie kell az értékelő naplóban. Ez minden tantárgyra vonatkozik.

A diagnosztikus mérések

Helyzetfeltárás céljából, tanév elején, főleg iskolakezdekéskor, új tanuló érkezésekor, illetve kirívó eredménytelenség esetén végezzük azzal a céllal, hogy információkat szerezzünk a tanulók képességeiről, előzetes tudásáról. A diagnosztizálás a tanítás – tanulás egész folyamatát végig kísérő gyógypedagógiai tevékenység, mely terápiás célokat szolgál a különböző sérülések miatt.

A diagnosztikus felmérés hangsúlyos szerepet kap – különösen az alsó tagozaton -, mert ez kiindulópontja a különböző készségek fejlesztésének, a tananyag eredményes elsajátításának. Az értelmileg akadályozott tanulók szociális és személyiségfejlődésének mérésére kidolgozott képességlistát tartalmazó megfigyelési módszer, a Pedagógiai Analízis és Curriculum (PAC), amely lehetővé teszi az értelmileg sérült személyek teljesítményeinek fejlesztési konklúziókat is tartalmazó állapotleírását, hasonló súlyosságú személyekkel összehasonlítva.

A tanulásban akadályozott első évfolyamos tanulók mérése **az alsós munkaközösség által összeállított diagnosztizáló méréssel** történik. **A mérés célja, felmérni, milyen fejlettségi szinten kerülnek iskolába a gyerekek. A tanulás folyamatában döntő a készségek mérése. Vizsgált területek: vizuális észlelés, relációs szókinés, gondolkodás, összefüggéslátás, mennyiségi összehasonlítás, és azonosítás.**

2. 17. 1. Írásbeli feladatok értékelése

Az iskolai írásbeli beszámoltatások célja:

- információgyűjtés,
- a tanulók tudásszintjének felmérése
- a rendszeres tanulás ellenőrzése, számonkérése
- hiányosságok feltérképezése
- visszajelzés a tananyag elsajátításáról – egyéni haladás nyomon követése

Az írásbeli számonkérés, beszámoltatás kritériumai:

- a feltett kérdések legyenek érthetőek
- az adható válasz legyen egyértelmű
- megfelelő idő álljon a tanulók rendelkezésére a válaszadáshoz

- a megtanított törzsanyagra vonatkoznak a kérdések
- a kérdések összeállításánál vegyük figyelembe a tanulók életkori sajátosságait (mennyiség, minőség)
- a feladatlap kitöltése előtt a gyengébb képességű tanulókkal olvassuk, vagy olvastassuk el a kérdéseket, így meggyőződhetünk arról, hogy megértették-e
- a feladatlapok feladatait úgy állítsuk össze, hogy a tanulók tudásáról minél sokoldalúbb információt szerezzünk – változatos feladatok: hiányos mondat, kiválasztás, hozzárendelés, kiegészítés, kifejtés, rajzok stb.

Formái:

- röpdolgozat
- felmérés

Röpdolgozat

A testnevelés és rajz kivételével minden tantárgy esetében alkalmazhatjuk számonkérésként. Különösebb előkészítést nem igényel, mivel az órára való felkészülés ellenőrzésére szolgál. A röpdolgozatot, mint írásbeli beszámoltatási formát a felső tagozatban használjuk.

Pedagógiai célja:

- aktívvá tenni a tanulókat, ösztönözni a rendszeres tanulásra
- a kérdések differenciálásával a gyengébb tanulókat is sikerélményhez juttatja – a jobb érdemjegy motivál
- információt tudunk szerezni vele a felkészülés módjáról
- további tevékenységünket ennek alapján is tudjuk szervezni
- módot ad az íráskészség fejlesztésére

Értékelése: 1-5-ig tartó érdemjeggyel

Lehet feleletnek minősíteni, ekkor a röpdolgozat jegy bekerül a naplóba, kék tintával beírva.

Lehet „kis jegy” - amiből 5 lehet egy érdemjegy, így minősül feleletnek.

Felmérés

- a tanév elején
- félévkor
- a tanév végén
- témazáraskor.

Eszközei: feladatlapok

Tanév eleji felmérés

Célja: az ismeretek feltérképezése, tudásszint mérés. Alap, amire építenünk kell. Ennek ismeretében tűzhetjük ki a célt, határozhatjuk meg a feladatokat, választjuk meg a módszereket, eszközöket, tervezhetjük meg további tevékenységünket.

A tanév eleji felmérés az év eleji ismétlést követi. **A Kréta napló automatikusan súlyozza a beírt érdemjegyeket.** A jegy tájékozódás jellegű, a tanuló fejlődését tudjuk vele mérni, egyben visszajelzés számunkra is munkánk hatékonyságáról.

Félévi felmérés

Célja: Eddigi munkánk értékelése. A tanulók tudásszintjének felmérése, a „fehér foltok” feltérképezése. Ha szükséges tevékenységünk megújítása. A mérés a visszajelzés szerepét is betölti. A **Kréta** naplóba piros jeggyel kerül be.

Tanév végi felmérések

Célja: Az évi munka értékelése, felmérni a tanuló elért tudásszintjét, megfelelt-e a minimális követelményeknek. Ez a felmérés az év végi ismétlést és összefoglalást követi. A **Kréta** napló **piros színnel jelöli**, az év végi osztályzatnál hangsúlyozott a figyelembevétele.

Témazáró felmérések

Egy – egy témakör elsajátításáról adnak képet. A témazáró feladatlapok kitöltését megelőzi 1-2 rendszerező, összefoglaló óra. Jó, ha a feladatlap kérdéseire támaszkodva, azt felhasználva építjük fel a rendszerező órát. Ennek alapján írhatunk a füzetbe vázlatot, oldhatunk meg feladatokat. A témazáró feladatlappal a folyamatos felkészülést tudjuk ellenőrizni. Feltárhatjuk a hiányokat, így még időben tudjuk pótolni azokat. Ugyanakkor saját munkánkat is tudjuk kontrollálni, lehetőségünk van módszereink, eszközeink, tevékenységünk megújítására, hatékonyabbá tételére. A **Kréta** naplóba megkülönböztetett színnel kerül az érdemjegy.

Évfolyamonkénti felmérések :

- tanév elején a
 - félévkor b
 - tanév végén c
 - témazáráskor d
- sz = szöveges értékelés

Tantárgy	Évfolyam							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Anyanyelv – olvasás, írás, nyelvtan	bc	abcd	abcd	abcd				
Magyar irodalom					acd	acd	acd	acd
Magyar nyelv					acd	acd	acd	acd
Matematika	bc	abcd	abcd	abcd	abcd	abcd	abcd	abcd
Környezetismeret			acd	acd				
Természettudomány					acd	acd	acd	acd
Történelem					cd	acd	acd	acd
Digitális kultúra			bcd	bcd	abcd	abcd	abcd	abcd
Idegen nyelv / Német							bcd	bcd
Etika /hit- és erkölcstan	sz	bc	bc	bc	bc	bc	bc	bc

A feladatlapok értékelése:

A pontozás legyen egyértelmű. Minden kérdésre, feladatra meghatározott számú válasz adható.

A helyes válasz egy – egy pontot ér. Ezeket a pontokat adjuk össze, ez lesz a maximális pontszám.

Az iskolánkban használt %-os értékelés:

100% - 90% = 5

89% - 70% = 4

69% - 50% = 3

49% - 30% = 2

29% - 0% = 1

A tantárgyi értékelés (írásbeli-szóbeli) a második évfolyam félévétől 1-5 érdemjegyekkel, osztályozással történik.

Az értékelés formái

Írásbeli feladatok értékelése

A tanév folyamán a beszámoltatás egyéb formái mellett nagyon nagy hangsúlyt kell fektetni a témazáró dolgozatokra. Ez olyan számonkérési forma, amely egy bizonyos tantárgyi témakör elsajátításának írásos tanúságtétele, ám veszélyekkel jár, mert a tanulónak nincs lehetősége

gondolatait szóban kifejezni (pl. tesztek). Ennek ellenére nagyobb súllyal bír egyszerű feleltetésnél, mert nagyobb anyagrészt ölel át. Ennek a formának előfeltételei a tanulók lelki felkészítése, az írásos formában történő gyakorlások. A dolgozat jellegű feleltetések száma egy tanítási napon ne legyen kettőnél több. Krétában piros színnel jelölve, dupla jegynek számít.

A témazáró dolgozatot a pedagógus egy-egy témakör után íratja meg. Ezt rendszerező, összefoglaló óra előzi meg. A dolgozat megírásának időpontját a tanulókkal előzetesen közölni kell, hogy legyen idejük a felkészülésre. Ebben az esetben köteles a pedagógus a feladatlapot egy héten belül kijavítani, a tanulóknak megmutatni. A feladatok megoldását pontról-pontra megbeszélni a tanulókkal. A gyenge írásbeli teljesítményt nyújtóknak lehetőséget kell adni a szóbeli javításra.

A felméréseket a tanár a tanév végéig köteles megőrizni, szülői kérésre rendelkezésre bocsátani.

2.17. 2. Szóbeli feleltetés, számonkérés

Az értelmileg sérült tanulók esetében szükség van a szóbeli számonkérésre, feleltetésre. A szóbeli feleltetés alkalmazásánál figyelembe kell venni az értelmi sérülés súlyosságát, a kommunikációs képességek szintjét, a beszéd alaki és tartalmi jellemzőit, a tanulók életkorát és személyiségének jellemzőit.

A szóbeli feleltetés gyakoriságát és időtartamát meghatározza:

- az értelmi sérülés súlyossága
- a tanulók életkori sajátossága
- kommunikációs képessége
- rendelkezésre álló időkeret
- tantárgy specifikuma
- a szóbeli feleltetés célja

A szóbeli felelet alkalmazásának célja a tanulók személyiségének és a kulcskompetenciák fejlesztése. A szóbeli beszámolók kisebb anyagrészt ölelnek fel. Ilyen esetekben mindig figyelembe kell venni a tanuló pillanatnyi lelkiállapotát. Tanulóink nehezen fejezik ki magukat szóban és írásban egyaránt, sok tudásanyag marad bennük pillanatnyi diszpozíciójuktól függően, ezért célunk, hogy az értékelés mindig motiváló legyen. A szóbeli ellenőrzés, feleltetés, referátum, vizsga vagy beszélgetés formájában történhet. Míg az előbbiek formális keretekkel és ebből fakadóan több feszültséggel járnak, addig az utóbbi úgy is megtörténhet, hogy a diákkal kötetlen, oldott légkörben való beszélgetés után értékelést is kap. A feleltetés

egyes eseteiben, a referátum és a vizsga esetén a tanuló összefüggően fejt ki egy témakört. Azonban, ha a szóbeli ellenőrzés kérdések és válaszok láncolatát képezi, akkor kulcsszerepet töltenek be a kérdések.

A szóbeli ellenőrzésre használt kérdések:

- nem lehetnek sugalmazók, eldöntendő, eljátszott,
- jól érthető, egyértelmű, gondolkodásra ösztönző legyenek.

A szóbeli ellenőrzés idején szükséges az osztály többi tagjának foglalkoztatása.

Az apróbb hozzászólásokat, gyűjtéseket, kiselőadásokat stb. kisebb súlyú érdemjegyekkel is lehet honorálni. Pl Krétában 50%-os súlyú jegy

2. 17. 3. A szöveges értékelés

A tanulók értékelése első évfolyamon félévkor és év végén, valamint második évfolyamon félévkor szövegesen történik.

A szöveges értékelés pozitív hatása:

- Konkrét teljesítményre, viselkedésre vonatkozik.
- Komplex, pozitív és negatív megjelölése, a negatívon instrukcióként fogalmazza meg.
- A fejlődés előző fokához kapcsolódik, a perspektíva következő fokát jelöli meg.
- Tovább lépésre vonatkozóan fogalmaz meg konkrét javaslatokat.
- Érthető a címzett számára.
- Személyre szóló, differenciált.

2. 17. 4. Magántanuló értékelése

2019.szeptember 01-től „egyéni tanrend” az elnevezése, melyet az Oktatási Hivatal engedélyezhet, szülői, vagy ha nagykorú, akkor a tanulói kérvény benyújtás után. A következő tanévtől, az lehet, aki minden év június 15-ig benyújtja, tanévkezdés előtt.

Magántanulóinkat is értékelni kell, akik félévkor és év végén osztályozó vizsgát tesznek, a vizsgaszabályzatban foglalt eljárásrend szerint.

2. 17. 5. Az értékelés dokumentálása

- A témazáró dolgozatok időpontjai tantárgyanként különbözőek egy-egy ismeretanyag lezárásakor. Ezek érdemjegyekkel történő értékelésekor megkülönböztető jegyként célszerű az osztályzatot a többitől más színnel jelölni, amely a krétában a piros.

- Az írásbeli számonkérés érdemjegyeinek közlése a tanulókkal határidős, a megírástól számított 2 hét.
- A nem dolgozatfüzetbe íratott, vagy nem központi felmérőlapot a kijavítás után a tanuló kezébe kell adni, majd visszakérni és év végéig megőrizni.
- A füzetek értékelhetők, akár szövegesen, akár osztályzattal, de kizárólag a füzetben, ám a tantárgyi értékelésnél nem vehetők figyelembe.
- Az érdemjeggyel történő osztályzatok számára vonatkozó szabályozás:

Heti óraszám	Minimális osztályzat száma félévente
1	3
2	3
3	4
4	5
5	6

A heti óraszám+1

2. 17. 6. A projektoktatás értékelési formái

Célja: visszatekintés a munkára/ folyamatokra, a teljesített és nem teljesített feladatokra.

Projektben nyújtott teljesítményértékelésének beillesztése a hagyományos értékelési keretekbe teljesítmények értékelésére: Krétában van lehetőség projektjegy adására, a pedagógus döntse el, ad-e jegyet, fontosabb a megbeszélés: pozitív, előre vivő szándékkal és az értékek kiemelése segítségével valósuljon meg, ösztönző legyen, alap lehessen a következő projekt - feladat még sikeresebb megvalósításához. A reális önértékelés, önkép fontos szempont, melyhez a projekt végén egy kérdőív kitöltése hozzájárhat. Komplex, átfogó értékelési formák alkalmazása fontos.

A pedagógus szerepe az értékelésben: elsődlegesen a közösség feladata az értékelés.

Az értékelés szempontjait a projektmunka megkezdése előtt ismerjék meg a tanulók! (elvárható és ön maga fejlődéséhez viszonyított

Értékelési szempontok

Munkavégzés, véleményalkotás önállósága

Együttműködés foka

Saját ötletek

Önbizalom

Dominancia

Vitakészség

Kitartás

Bírálat feldolgozása

Tanulói értékelés

Cél: minden tanuló maga lássa, hogy megkonstruált tudása mennyire használható, adaptív.

1. Önértékelés
2. Társ/csoportértékelés
3. Projektfolyamat értékelése

Tanulói értékelés – önértékelés

Kérdőív - mintakérdések :

- Milyen részfeladatokat vállaltál?
- Mely lépéseknél érezted magad bizonytalanul és miért?
- Mely lépések voltak a tervezettnél időigényesebbek?
- Mennyire vagy elégedett a saját teljesítményeddel?
- Hasonlítsátok össze az eredményeiteket a kitűzött célokkal!
- Szükség volt-e további lépések beiktatására?
- Módosult-e az időtervek?
- Melyek voltak a legfőbb várt és váratlan nehézségek?

Válaszok 2-5 fokozatú skálán értékelve:

- Kitartóan dolgoztam.
- A közös munka során mindvégig a feladatra koncentráltam.
- Szükség esetén tudtam segítséget kérni.
- Tapintatosan fogalmaztam meg a kritikát.

A projektmunkát/produktumot - előre elfogadott és meghatározott szempontok/ indikátorok mentén - más csoportok/külső szemlélők is értékelhetik.

Tanári értékelés

1. Projektfolyamat értékelése
2. Projekttermék értékelése
3. Prezentáció/előadás értékelése

Az értékelőlapot kialakíthatjuk úgy, hogy az minden projekt értékeléséhez alkalmas legyen, de készíthetünk az adott projektre szabott értékelőlapot is. Az értékelés pontozásos (osztályozzuk).

2.18. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Tényezők, amelyek problémát okozhatnak az otthoni és a napközis felkészülés

sikerességében:

- a tanuló nem megfelelő munkatempója, munkaszervezése
- beszéd és kommunikációs készség zavara
- olvasási nehézség
- feladatok megértésének nehézsége
- figyelem, koncentráció zavara
- rossz, a gyermekek képességeit meghaladó feladatok adása
- rossz tanulási módszer
- a tanulók túlterheltsége, fáradékonysága.

Sokszor azért sikertelen a felkészülés, mert nem tudja megfelelően megoldani a tanuló a számára előírt, feladott házi feladatokat. Ezeknek a tényeknek az ismeretében, a buktatókat kiküszöbölve kell írásbeli és szóbeli feladatokat adnunk az otthoni és a napközis felkészüléshez. A mi iskolánkban a helyzet könnyebb, tanulóink 100 %-a napközis, így a felkészülés a napközis csoportvezetők hatékony segítségével biztosítva van.

Ettől függetlenül mégis körültekintően kell eljárunk mind a szóbeli, mind az írásbeli feladatok esetében. Mindig figyelembe kell vennünk a tanulók életkori sajátosságait, eltérő képességeit. Ezzel tudjuk megelőzni a kudarcot, ami később érdektelenséget, esetleg dacot vált ki.

Szóbeli feladatok (kötelező)

A szóbeli feladatok az elsődleges megerősítést szolgálják. Szóbeli feladatnak is mindig az órán feldolgozott, kellően elmagyarázott tananyagot adjuk. A tanuláshoz a tanulók a tankönyv szövegét használják fel. Nehezebben érthető tananyag esetén az órán elolvassuk, megbeszéljük, aláhúzással kiemeljük a lényeges részeket. Elvégezzük az analízis – szintézis műveletét. Szóbeli felkészülésnél használhatják a tanulók a füzetbe írt vázlatot. Ez a tankönyvből, a gyermekek aktív közreműködésével a lényeg kiemelése. Rövid, tömör, áttekinthető. Nyelvezete a tanulók számára érthető. A tankönyvből történő lényegkiemelés, vázlatkészítés megalapozza a tanulók önálló tanulását, továbbtanulását.

Írásbeli feladatok

Célja a tanult ismeretek alkalmazása.

Célszerű minden feldolgozott anyag után adni írásbeli feladatokat. Visszajelzést kapunk munkánk hatékonyságáról, és a tanulók egyéni haladásáról.

Az írásbeli feladatok kritériumai

- fontos és szükséges a differenciálás,
- olyan feladatokat adjunk, ami a gyermek számára érthető, megoldható, esetleg kis segítséget igényel,
- tudja alkalmazni a megtanult ismereteket
- az írásbeli feladatokat elő kell készíteni, esetleg megbeszélni, útmutatást adni.

Szorgalmi feladatok

Gyakran adunk szorgalmi feladatokat is. Ez lehet szóbeli és írásbeli.

A szorgalmi feladatok célja:

- aktivizálni a tanulókat
- az ismereteket bővíteni
- felkelteni a tudásvágyat, elindítani az önképzés felé
- sikerélményhez, önálló szerepléshez juttatni
- megadni az alapot a tovább – illetve további tanulásra

A szorgalmi feladatok kritériumai:

- minden egyes esetben figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait,
- értelmi képességét,
- az adott feladatok milyenségét, mennyiségét,
- megfelelő útmutatást, segítséget kell adni a feldolgozás módjára, menetére
- tájékoztatni kell a tanulót, hogy szorgalmi feladatának feldolgozásához hol talál anyagot, esetleg mi jelöljük ki számára a feldolgozandó anyagot,
- a szorgalmi feladatok mindig egyénre szabottak, így érhetjük el, hogy a gyengébb és a jobb képességű tanulók egyaránt sikerélményhez jussanak,
- a szorgalmi feladatok végrehajtását mindig értékeljük – elsősorban a pozitívumokat hangsúlyozva, de az előremutató, segítő korrekció is hasznos.

Az otthoni, és napközis felkészüléshez adott írásbeli és szóbeli feladatokat mindig ellenőriznünk kell. Ennek célja, hogy képet kapjunk a tanulók önálló munkájáról, tanulásáról, tudásáról, ezen kívül visszajelzést az órai munkánk hatékonyságáról.

2. 19. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A közoktatásról szóló törvény 41.§ (5) kimondja, hogy „...az általános iskolában, középiskolában és szakiskolában évente két alkalommal, ősszel és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről.

Ezeket a méréseket a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el.

A mérés eredménye alapján a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, így feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok.

E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

2. 19.1. A tanulók motorikus teljesítményének mérési módszerei

A gyermekek motorikus teljesítménye csak a képességek két nagy csoportjának - a kondicionálás és a koordinációs képességek - együttes mérésével jellemezhető.

A tesztek képességek szerinti csoportosítása

Képességek	Tesztek
Erő	Karhajlítás- nyújtás fekvőtámaszban
<i>Gyorsasági erő</i>	Helyből távolugrás Tömött labda dobás hátra
Erő – állóképesség	Függés hajlított karral Hason fekvésből törzsemelés és leengedés Hanyattfekvésből felülés
Gyorsaság	60 m-es vágtafutás0
Aerob állóképesség	12 perc futás (vagy 6 perc futás)
<i>Koordináció</i>	Négyütemű fekvőtámasz Egyensúlyozás Szlalom futás (akár 3)

Mérések: évenként kétszer – ősszel, tavasszal

Értékelés: 3. évfolyamtól kezdődően, fiúk- lányok külön – külön, táblázat segítségével.

Teljesítménypróba 1. – 2. évfolyamokon

Teljesítmény – „tükör”. Ilyen vagy.

1. Tartós futás
2. Folyamatos játékos mozgás
3. Célba dobás zsámolyra (5 kísérlet)
4. Szlalom futás (2x15 m)
5. Szlalom labdavezetés kézzel
6. Korlátozott futás (10m /mp)
7. Ritmusváltásos futás (mp)
8. Reakció gyorsaság (db)
9. Egyensúlyozás
10. Egyensúlyozó járás

Mérés: évenként kétszer, táblázat segítségével

Értékelésnél a saját magához mért fejlődésváltozásokat kell alapul venni.

1.-2. osztályban – a teljesítménypróbán kívül - 1+3 motorikus próbát is felmérünk.

1. Aerob vagy alap-állóképesség mérése:

- Cooper teszt, vagy 1609 m (1 mérföld) síkfutás

Motorikus próbák:

1. Az alsó végtag dinamikus erejének mérése:

- Helyből távolugrás páros lábbal

2. A csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése:

- Hanyatt fekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig

3. A hátizmok erő állóképességének mérése:

A tanulók fizikai állapotának mérését iskolánkban a testnevelő tanár és a konduktor végzi.

2. 19. 2. NETFIT

A Magyar Diáksport Szövetség 2013. május 24-én útnak indította az „A testnevelés új stratégiájának és a fizikai állapot új mérési rendszerének kialakítása és az önkéntes részvétel ösztönzése a komplex iskolai testmozgásprogramok szervezésében” –T.E.S.I. elnevezésű kiemelt projektjét.

A projekt egyik kutatás-fejlesztési feladata az volt, hogy létrehozza a magyar iskolarendszerben egységesen működtethető, egészségközpontú fittség mérési - értékelési rendszert. Az új fizikai fittség mérési rendszer a NETFIT, vagyis a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt elnevezést kapta.

A Magyar Közlöny 2014. október 27-én tette közzé a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet módosítását, amely nevesíti a NETFIT- et, mint a tanulók fizikai fittségi mérésének rendszerét, valamint szabályozza annak tartalmi kereteit. Ennek köszönhetően most már minden érintett iskolában a NETFIT® rendszer segítségével mérik fel a testnevelők a felsős diákok fittségi állapotát az adott tanév meghatározott mérési időszakában (február- május vége).

A NETFIT 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.

A NETFIT® fittség mérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék - mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A tanulók mérési adatainak rögzítése és a NETFIT rendszerben történő továbbítása jogszabály alapján kötelező, azonban ez az adatkezelés anonim, így nem sérti az adatvédelmi alapelveket és rendelkezéseket.

- A NETFIT rendszer az ún. HELP
- **H**ealth (egészség)
 - **E**verybody (mindenkinek)
 - **L**ifelong (élethosszig)
 - **P**ersonal (személyre szabottan)

– filozófia mentén segíteni kívánja a tanulók egészségfejlesztését, valamint ösztönözni élethosszig.

2.20. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.20.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Az iskolának minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók testi, lelki és szociális fejlődését. Tanulóink 100%-a hátrányos helyzetű, a családok nehezen tudják biztosítani az egészséges életmód feltételeit, gyakoriak a családokban a rossz életkörülmények miatt kialakuló betegségek.

Kulcsfogalmak: Egészséges táplálkozás, higiénias szokások, káros szenvedélyek, sport – mozgás, szabadidő hasznos eltöltése, szűrővizsgálatok.

Mindezek figyelembevételével kiemelt nevelési feladatként tekintjük az egészségnevelést.

Alapelvek:

- Minden embernek joga van egészségesen élni.
- Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, aktív részvételével alakíthatók ki – életkori sajátosságok figyelembevétele.
- Tantestület és szakemberek pozitív hozzáállása.
- Személyi és tárgyi környezet adta lehetőségek kihasználása.
- Családi háttér figyelembevétele.

Az alapelvekből adódó feladatok:

- Egészséges életmódra neveléssel pozitív beállítódások, magatartási szokások kialakulásának segítése
- Káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, döntéshozó képesség fejlesztése
- Elfogadó, segítőkész magatartási szokások, konfliktuskezelési technikák tanítása
- Védekezési szabályok tudatosítása az egészséget veszélyeztető környezeti hatások ellen – balesetvédelem, közlekedésbiztonság, veszélyes anyagok
- Családi életre nevelés – szexuális kultúra és magatartás
- Mozgásnevelés, az egészségmegőrzés szolgálatában

- Kapcsolattartás iskolaorvossal, védőnővel, szakorvossal, testnevelővel, konduktorral, családgondozóval, ifjúságvédelmi szervekkel, polgármesteri hivatallal
- Bizalmas kapcsolat kialakítása a tanulókkal, szülőkkel
- Egyénre szabott konkrét célok, feladatok meghatározása
- Beépíteni minden tantárgyba az egészségnevelést

2. 20. 2. Az iskola környezeti nevelési elvei

Iskolánk pedagógusai és minden dolgozója abban a szellemben él, hogy egészségünk – és egészséges környezetünk elválaszthatatlan kölcsönhatásban állnak egymással. Fontosnak tartjuk Földünk ökológiai egyensúlyának biztosítását.

A fenti magatartást igyekszünk átadni a környezeti nevelés eszközeivel.

Célunk, hogy a környezeti nevelés segítse elő a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását. Tanulóink tudatosan vegyenek részt környezetük védelmében, a káros környezeti hatások, válságok megelőzésében, hozzájárulva az élő természet fenntartásához. Felelősséget, elkötelezettséget érezzenek környezetük iránt. Ismerjék meg földünk környezeti válságjeleit, a modernizáció környezetre gyakorolt hatásait a következmények tükrében.

A környezeti nevelés szempontjából elengedhetetlen, hogy az iskolánk integráns részét képezze az adott lakókörzetnek. Kiemelt figyelmet fordítunk a város természeti és társadalmi-kulturális jellegzetességeire, azok felkutatására.

A **tanulmányi kirándulásoknak** jelentős pedagógiai értéke van. Fontos, hogy a felnövekvő nemzedék nemzeti önismerettel, megfelelő nemzettudattal rendelkezzen.

Tanulóink ismerkedjenek meg szülőföldünkkel, a magyar nyelvterület szellemi, és tárgyi hagyományaival, történelmi emlékeivel.

Célunk a közelebbi-távolabbi tájak nevezetességeinek megismertetése, a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek élményszerű bővítése, megélése.

Mindezekkel a hazához való kötődést erősítjük, tanulóink személyiségét fejlesztjük.

A tanulmányi kirándulások időpontját az éves munkatervben rögzítjük.

Ennek költségeit az iskolai költségvetésben kell megtervezni.

A tanulók szabadidejében szervezett **osztálykirándulás** költségei a szülőt terhelik.

Az **erdei iskola** olyan, a környezet adottságaira építő többnapos tanulási forma, ahol a tananyag szervesen összefügg az iskola tantervével, és a tanítás helyszínével. A tudás tárgya az iskola

természeti környezete, amiről a tanulók ismeretbővítő és képességfejlesztő céllal, aktív tevékenységen keresztül szereznek ismereteket. Ennek költségeit is az iskolai költségvetésből kell biztosítani.

Tanulóinkkal évről-évre részt veszünk a Erdei Iskola 1-1 napos tematikus programján – **Állatok Világnapja**, Madarak és Fák Napja, Erdők Napja, Víz Világnapja, **Fenntarthatósági témahét (Föld Napja, TeSzedd!)**

2.21. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

2.21.1 A magatartás és szorgalom értékelésének elvei

A tanulók magatartását és szorgalmát havonta egy alkalommal, illetve félévkor és tanév végén értékeljük, minősítjük.

Az értékelés alapjai:

- az iskolai házirendben megfogalmazott kötelezettségek teljesítése,
- a tanuló aktivitása, hatása a közösségre,
- a tanuló viselkedése, hangneme, fegyelmezettsége,
- képességeinek megfelelő tanulmányi munkája, munkavégzése,
- kötelességtudata, önállóságának szintje,
- tantárgyakból többletfeladat vállalása.

Az értékelés és minősítés fokozatai:

magatartásnál: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)

szorgalomnál: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

Magatartásból adott minősítések feltételei

Példás minősítést kap az a tanuló, akinek aktivitása jó. Több feladatot lát el. Önként szívesen vesz részt az iskola és az osztályközösség munkájában. Elősegíti a közösség fejlődését. Kezdeményező, segítőkész. Véleményét kulturált formában nyilvánítja ki. A felnőttekkel, társaival udvarias. A házirendet betartja, óvja a közösség vagyonát.

Jó a magatartása annak a tanulónak, akinek aktivitása megfelelő. A rábízott iskolai feladatokat (ügyelet, csengetés) megbízásra vállalja el. Az osztályközösségben vállalt feladatokat némi segítséggel látja el. A közösség életében részt vesz, de jelentősebb befolyást nem gyakorol rá.

Általában fegyelmezett, segítőkész. Hangneme a felnőttekkel udvarias, társaival is elfogadó. A házirendet betartja. Csavargásban, verekedésben nem vesz részt. Indokolatlanul nem hiányzik, nem késik.

Változó magatartású az a tanuló, akinek aktivitása is változó. Csak a neki tetsző feladatokat vállalja el mind iskolai, mind az osztályközösség szintjén. Feladatai elvégzéséhez noszogatók szükségesek. Vonakodva vesz részt a közösség munkájában, de különösebben nem árt a közösségnek. A házirendet, egyéb szabályokat állandó figyelmeztetés mellett tartja be. Nem megbízható. Indokolatlanul késik, hiányzik. Csavargásra hajlamos. Igazolatlan hiányzása minimális. (1 felszólítása van, esetleg 1 feljelentése, pár óra igazolatlan mulasztás miatt, de ebből rendszert nem csinál.) Környezetének óvására, védelmére nem fordít gondot.

Megjegyzés: a magatartás elbírálásánál figyelembe kell venni, ha a hiányzás akár igazolt, akár igazolatlan - a szülő felelőtlen magatartása, életvitelének és helytelen hozzáállása miatt következik be. Ebben az esetben a tanuló magatartása lehet **jó** – ha a jó magatartás kritériumainak egyébként megfelel. A döntést a nevelőtestület hozza meg az osztályozó értekezleten.

Rossz a magatartása annak a tanulónak, aki a közösség munkáját nagymértékben hátráltatja. Viselkedésével rossz példát mutat társainak. Durva, goromba, verekedésben, lopásban is részt vesz. A házirendet ismételt figyelmeztetések ellenére sem tartja be. Rendszeresen késik, csavarog, sokat hiányzik indokolatlanul. Igazolt, igazolatlan hiányzásainak száma is sok. Hangneme a felnőttekkel szemben tiszteletlen, sértő. Társaival durván, csúnyán beszél. A közösség és társai tulajdonát szándékosan rongálja, károsítja.

Igazgatói megrovásban, figyelmeztetésben részesült.

Szorgalomból adott minősítések feltételei:

Példás a szorgalma annak a tanulónak, aki tanulmányi munkájában igényes. Munkavégzése pontos, megbízható. Kötelességtudó, házi feladatát elkészíti, folyamatos a felkészülése, érdeklődése. Az őt érdeklő tantárgyakból többletfeladatokat vállal, a gyűjtőmunkában részt vesz. Felszerelése hiánytalan. Munkájának külalakja is tetszős.

Jó a tanuló szorgalma, ha a tanórákon figyel. Általában megbízhatóan dolgozik, házi feladatait elkészíti, felkészül. Felszerelése általában rendben van. Munkájának külalakja megfelelő. Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül, többletfeladatokat nagyon ritkán vállal. Eredményei képességeinek megfelelőek.

Változó a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkája ingadozó, nem egyenletes. Időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan. Munkavégzése önállóan, utasításokra kezd munkához. Sok esetben érdektelensége, lustasága miatt gyengék az eredményei. Önellenőrzése is gyenge. Házi feladatait sok esetben nem készíti el. Rendetlensége miatt a felszerelése is sokszor hiányos. Munkáinak külalakja is változó.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha megbízhatatlan, feladatait nem végzi el, kötelességeivel nem törődik. Házi feladata rendszeresen hiányzik, a tanórára nem készül. Érdektelenség, közöny jellemzi. Felszerelése rendetlen, hiányos, gyakran jön a tanórára felszerelés nélkül. Munkájának külalakja áttekinthetetlen. Félévkor és év végén elégtelen osztályzatot szerez.

2. 21. 2. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

A jutalmazás alapja

- tanulmányi, magatartási és szorgalmi követelmények kiemelkedő teljesítménye,
- az iskola hírnevének erősítése (tanulmányi, sport, kulturális tevékenységgel).

Formái:

Osztályfőnöki dicséretet kap az a tanuló, aki

- az osztályközösségben jelentős munkát végez,
- iskolai, tanulmányi és sportversenyen jól szerepel
- felelősi munkáját példamutatóan végzi,
- folyamatos segítséget nyújt rászoruló társainak.

Igazgatói dicséretet kap az a tanuló, aki

- megyei és magasabb szervezésű versenyen, vetélkedőn, pályázaton sikeresen szerepel,

Szóbeli dicséret adható minden résztvevőnek, aki ezeken a rendezvényeken szerepelt.

Írásbeli igazgatói dicséret adható annak a tanulónak, aki a díjazottak között szerepel.

- az iskoláért példamutató tevékenységet végez.

Egyéb jutalmazás (tanév végén)

- Jutalomkönyvet, oklevelet kapnak a tanulók:
 - kiemelkedő magatartásért, szorgalomért
 - kulturális tevékenységért
 - kiváló sportteljesítményért

- közösségi munkáért
- kiemelkedő tanulmányi eredményért
- Tárgyi jutalmat kap az **év tanulója**. (1 alsós, 1 felsős tanuló évfolyamtól függetlenül)
- Kedvezményes, vagy ingyenes kirándulási, üdülési lehetőséget kaphatnak a kiváló teljesítményt nyújtó tanulók.
- Minden ballagó diáktól könyvvvel búcsúzik az iskola.
- Jutalomban részesülnek a fegyelmi és tisztasági verseny 1-3 helyezettjei.

Jutalmazásra javaslatot tehet: osztályfőnök, osztályban tanító nevelő, napközis csoportvezető, nevelőtestület, igazgatóhelyettes, igazgató

A tanulók fegyelmezése

Elvei: - a tanulók iskolában és iskolán kívül tanúsított magatartásának és viselkedésének minősége,

- a megbízatások és a képességekhez viszonyított tanulmányi teljesítések,
- felszerelések óvásához való hozzáállás,
- közösségi magatartás, viselkedés normáinak betartása

Formái:

Szaktanári figyelmeztetés

- a tanórán és foglalkozásokon rendbontó

Osztályfőnöki figyelmeztetést kap az a tanuló, aki

- az iskola területén, kiránduláson, iskolai rendezvényeken fegyelmezetlen,
- megbízatását szándékosan elhanyagolja, nem teljesíti,
- indokolatlanul elkésik, durva a játékban, mások testi épségét veszélyezteti,
- közösségellenes magatartást tanúsít, hangneme durva, sértő, az iskola rendjét zavarja.
- csavarog, az iskolából elszökik, a tanórákról távol marad.

Osztályfőnöki intést kap az a tanuló, aki

- kötelességeinek elvégzését megtagadja,
- durván, csúnyán beszél, megjegyzései sértők,
- a tanórán és foglalkozásokon rendbontó,

- szeszesített fogyaszt, dohányzik, lop,
- verekszik, szándékosan balesetet okoz,
- az iskola felszerelését szándékosan rongálja, kárt okoz,
- többszöri osztályfőnöki figyelmeztetésben részesült.

Igazgatói figyelmeztetést, intést kap az a tanuló, aki

- a házirendet súlyosan megszegi,
- többször részesült osztályfőnöki intésben,
- eltulajdonítja társai, az iskola értékeit,
- botrányt okoz, kisebb társait megfélemlíti, súlyos testi sértést okoz,
- okirat hamisítást végez,
- az iskola pedagógusát és nem pedagógus beosztású dolgozóját durván megsérti.

Fegyelmező intézkedésekre javaslatot tehet: osztályfőnök, osztályban tanító nevelő, napközis csoportvezető, ügyeletes nevelő, iskolavezetés, osztályközösség
Súlyos kötelezettségzegés esetén a tanuló **fegyelmi büntetésben** részesíthető.

Formái:

- megrovás
- szigorú megrovás
- áthelyezés párhuzamos osztályba
- áthelyezés más intézménybe

A tanuló fegyelmi ügyeiben első fokon a nevelőtestület, másodfokon a fenntartó önkormányzat dönt.

2.22. A rehabilitáció területei

2.22.1. Logopédia

A **logopédiai foglalkozások** szükségességét a szakértői véleményben foglaltak mellett a logopédus határozza meg, aki minden tanév elején standardizált mérőeszközök segítségével felméri az osztályfőnökök javaslatai és saját tapasztalatai alapján az arra kijelölt tanulókat, majd csoportba sorolja őket. A csoportok összetételét és létszámát a beszédhiba típusa és a tanulók életkora, osztályfoka határozza meg. Hatékony logopédiai terápiát kizárólag egyéni vagy kiscsoportos keretben lehet megvalósítani! A csoportok óraszámai pedig sajnos a logopédus terhelhetőségétől függenek. (Általában 20-21 óra, azaz a gyógypedagógusok kötelező óraszámát meríti ki. A mérések tükrében ez az óraszám lehetne több is, de túlóra nem engedélyezett.)

A logopédiai ellátást a Nkt. 18. § (2) bekezdés e) pontja, valamint a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet szabályozza. A logopédiai ellátás feladata a beszédindítás, a hang- beszéd- és nyelvfejlődési elmaradás, a beszédhibák és a nyelvi-kommunikációs zavarok javítása, a diszlexia, a diszortográfia, a diszgráfia, a diszkalkulia kialakulásának megelőzése a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. (Ez utóbbi részképesség zavarok ellátása iskolánkban nem adekvát.)

A logopédiai ellátás egyéni foglalkozás, illetve legfeljebb hat gyermekből, tanulóból álló csoportfoglalkozás keretében szervezhető meg.

A logopédiai terápia minimális időkerete heti két alkalom, időtartama negyvenöt perc/alkalom.

A logopédiai ellátásban való részvétel a gyermek életkorától függetlenül, az annak szükségességét megállapító logopédiai vizsgálat alapján bármikor megkezdhető.

A logopédus feladata:

A gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének és állapotának szűrése. Szükség esetén további vizsgálatok megszervezése;

A gyermek logopédiai ellátásának megtervezése, egyéni fejlesztési tervének elkészítése;

A gyermekek rendszeres fejlesztése;

A gyermek egész személyiségének pozitív befolyásolása;

A foglalkozások dokumentálása;

Kapcsolattartás a szülőkkel, a gyermek pedagógusaival, a gyermeket fogadó, kezelő más szakemberekkel.

Az iskolai tanév időtartamát tekintve a szorgalmi időszak első heteiben a logopédus a gyermekek/tanulók szűrését végzi és kialakítja a tanév munkarendjét.

A logopédiai kezelésben részesült gyermekek beszédállapotának minősítése félévkor és tanév végén szövegesen történik.

Logopédiai terápiák iskolánkban:

-A beszédészlelés és beszédmegértés zavara

- Megkésett beszédfejlődés

- Pöszeség

- Orrhangzós beszéd

- Beszédrítmus zavara (dadogás, hadarás)

- Diszfónia

- Nyelvlökéses nyelés

- Olvasás-, helyesírás- nehézséggel küzdő tanulók támogatása

2.22.2. Konduktív foglalkozás

Konduktív foglalkozás = a központi idegrendszeri sérülés következtében diszfunkciós gyermekeknek/tanulóknak a konduktív pedagógia módszerével történő gyógyító nevelése.

A konduktív foglalkozás azoknak a gyerekeknek szükséges, akiknek:

- a mozgása ügyetlenebbek, bizonytalanabb, koordinálatlanabb, mint társaié,
- egy-egy fejlődési lépcsőfok kimarad (nem kúszik, nem mászik...) vagy ha egy meglévőről képtelen továbblépni,
- az izomtónusa túl laza vagy épp feszes (hypotónia / spazmus),
- diagnosztizált mozgássérülése (hemiplégia, diplégia, tetraplégia, athetosis, ataxia...stb.), illetve erre utaló tünete van,
- a születési körülményeik miatt veszélyeztetettebbek a fejlődési elmaradás terén, pl.: koraszülött, oxigénhiánnyal, agyvérzéssel született gyermekek.

A konduktív nevelés egy speciálisan integrált nevelési rendszer, melynek lényege a tanuláson alapuló sokoldalú személyiségfejlesztés. Ezt a komplex tevékenységet csak segítséggel, a konduktív nevelési programon keresztül tudja megtanulni a sérült. Vagyis a konduktív nevelés nem változtatja meg a fogyatékosságot, hanem a koordinált működést kívánja megtanítani a sérültek számára, hogy alkalmazkodni tudjon környezetéhez. Ez a program a testi, szellemi és szociális szükségletekre építve egységesen irányított tanulásvezérlés. A munka során nagy figyelmet helyezünk a cselekvéshez szükséges indítókra, fontos motiválttá tennünk a gyermeket és felnőttet is a feladat végrehajtásában, hogy törekedjen az önállóság elérésére.

A konduktív pedagógia nem terápia. A konduktív pedagógia az ember szemléletének, aktivitásának, küzdeni tudásának, tanulási képességének, életrendszerének kialakítási programja.

A konduktív nevelés célcsoportja elsősorban az a központi idegrendszeri sérült, akit születés előtt, alatt, később ért a károsodás.

Gyermekek

korban:	• Hemiplégia infantilis• Diplégia spastica• Tetraplégia• Athetosis• Ataxia• Spina bifida

FELOSZTÁS:

I. Cerebromotorikus diszfunkció: központi idegrendszer sérül

- Diplégia
- Tetraparesis
- Hemiplégia
- Athetosis
- Cerebellárisataxia

II. Spinomotorikus diszfunkció: gerincvelő károsodik

Spinabifida

III. Periferomotorikus diszfunkció: környéki idegrendszer sérül

IV. Myopathia

A konduktor:

A konduktív pedagógia kulcsembere - a konduktor. **A Semmelweis Egyetem Pető András Kar (SE PAK) konduktorokat képez, tanító, óvopedagógus és pedagógiai rehabilitáció-specializációval.** A diploma feljogosítja a konduktorokat minden életkorban a mozgássérültek komplex konduktív nevelésére.

A konduktorok feladata

1. Első vizsgálatot (tanácsadást) tart és ennek eredményétől függően javaslatot tesz, vagy ő maga megszervezi a sérült számára a legmegfelelőbb foglalkoztatási formát.
2. A csoport ismeretében megalkotja, szervezi és vezeti a csoport konduktív nevelési programját a mozgás és kognitív fejlesztést egyaránt.
3. A csoporttagok egyéni érdekeit figyelembe véve hosszú távú csoportcélnak megfelelően a kollegákkal közösen kidolgozza a napi- és heti rendet.
4. A csoport életkorát, képességeit figyelembe véve, kialakítja az óvodai, iskola-előkészítő, vagy iskolás programot.
5. Megfigyelései alapján folyamatosan aktualizálva, kidolgozza a sérültek közelebbi és távolabbi célkitűzéseit egyénenként.
6. A programvezetés során figyelemmel kíséri az egyének és a csoport fejlődését.
7. Kreativitását, tehetségét felhasználva tervezi meg a különböző programokat, motiválva a csoporttagok érdeklődését, hogy koruknak megfelelően fejlesszék értelmi képességeiket.

8. Megtanítja a sérülteket, hogy a megtanult mozgásformákat, hogyan alkalmazhatják napi tevékenységeikben.
9. Segíti a segédeszköz megfelelő kiválasztását és megtanítja használatát.
10. Folyamatos kapcsolatot tart a szülőkkel, hozzátartozókkal, pedagógusokkal, gyógypedagógusokkal, gyógytornászokkal, orvosokkal, ill. a sérülttel foglalkozó más szakemberekkel, intézményekkel, szülői értekezlet, fogadóóra, iskolalátogatás, családlátogatás keretében.
11. Foglalkozást vezet, valamint szakmai gyakorlatot tart főiskolai hallgatók számára minősített gyakorló területen, bemutatót tart, konduktorok és más szakemberek (szomatopedagógus, gyógytornász, szoc.pedagógus) számára.

Konduktív nevelési formák:

- a) Korai fejlesztés (0-3 éves kor) – Nem intézményünk látja el.
- b) Óvoda (3-tól 8 éves korig) – **Intézményünk által ellátott feladat.**
- c) Iskola - 6 éves kortól a tankötelezettség befejezéséig. – Intézményünk által ellátott feladat.

Magyarországon a mozgássérült gyermekek beiskolázása, az Országos Mozgásvizsgáló Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján történik. A cerebrálisan sérült gyermekek nagy hányadánál, percepciós zavarok, apraxiák, a logikai gondolkodás fejletlensége, érzékelési - észlelési problémák nehezítik az iskolai követelmények teljesítését.

Helyiség- bútor- és anyagszükséglet:

A konduktív nevelésben az önállóság elérése a legfontosabb cél, ezért megfelelő nagyságú bútorokra, segédeszközökre van szükség, melyek jól variálhatók, és amit a sérültek önállóan is jól tudnak használni.

A konduktív nevelés speciális bútorai (priccs, fokosszék, lovaglószer, zsámoly, kockazsámoly, asztal, bordásfal, járatórúd, mobil lépcső, lejtő, korlát. Továbbá vékony szivacs szőnyeg, párnák, csúszásgátló alátétek stb.).

A taneszközök, játékok, foglalkozási anyagok, az életkortól és a megvalósítandó programtól függenek.

Pető programokhoz előírt fontos eszközök még, pálcák, járóbotok, járókeretek, karikák, labdák, ritmus és dallamhangszerek, festékkészletek, képek, könyvek stb. Segédeszközök, egyénre szabott sínek, csizmák, járógépek stb.

2.22.3. Gyógytestnevelés

A gyógytestnevelés célja:

- A mozgásszervi deformitásokkal és belgyógyászati panaszokkal küszködő, azaz a gyógytestnevelésre utalt tanulók panaszainak csökkentése, a panaszok megszüntetése.
- A testi és a lelki egészség megőrzése, az egészségügyi elváltozások korrigálása, a deformitások prevenciója, a testi képességek fejlesztése, a mozgásigény kialakítása, mozgásműveltség fejlesztése.
- Prevenció cél a kóros testi, fizikai és élettani elváltozások kialakulásának megakadályozása.
- Rehabilitációs cél a kialakult elváltozások javítására törekvés, a minél teljesebb egészségi állapot visszaállítása a testnevelés, a sport és a gyógytestnevelés eszközeivel.

A gyógytestnevelés feladatai:

- A tanulók testi képességeinek, speciális mozgásműveltségüknek fejlesztése.
- Az alap kondíció fejlesztése és fenntartása, magasabb szintre emelése.
- A további romlás megakadályozása az „izomfűző” kialakítása.
- A rendszeres mozgásigény felkeltése, a korrigáló egyéni gyakorlatok végzésének készséggé válása.
- Önálló, tudatos munkára nevelés, felkészítés a későbbiek során végezhető rendszeres testmozgásra, sportolásra.
- Az önfegyelem, önbizalom, akaraterő és bátorság növelése, a pszichés gátlások feloldása, a nehézségek leküzdése, a helyes testtartás kialakítása.
- Sikerélmények biztosítása.
- A testi munkához, terheléshez szoktatás.
- Az egyéni különbségek figyelembevétele.
- A betegségtudat minimalizálása.
- A testkulturális intelligencia és kompetencia fejlesztése.
- A sportolás iránti igény készség szintű kialakítása és megszilárdítása (kompetenciák).

Az ellátás létjogosultsága:

A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára kell beosztani.

Fel kell menteni a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételét sem.

A gyógytestnevelés legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében kell megszervezni Amennyiben a tanuló szakorvosi javaslat alapján a testnevelés órán is részt vehet, akkor számára a gyógytestnevelés- és a testnevelés órákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát.

Testnevelés kategóriák:

N – Normál testnevelés

I – Könnyített testnevelés

II – Gyógytestnevelés

Gyógytestnevelés kategóriák:

II/A – normál testnevelésen is részt vehetnek

II/B - csak gyógytestnevelésen vehetnek részt

II/C - egyéni/kiscsoportos foglalkozáson vehet részt (konduktív foglalkozás)

A gyógytestnevelés keretében a gyermek elváltozása miatt sajátos, az állapotát figyelembe vevő foglalkozásokat kell a tanuló részére szervezni.

A gyógytestnevelés foglalkozások szervezése:

A gyógytestnevelésre besorolt gyermekeket lehetőség szerint saját intézményükben célszerű ellátni, az intézmény által biztosított tornateremben, tornaszobában.

Csoportok szervezésekor az orvosi beutaló alapján korosztályos, (lehetőség esetén diagnóziscsoportonkénti) gyógytestnevelési órák szervezése, megtartása indokolt. A gyógytestnevelés órák a normál testnevelés órákkal többnyire párhuzamosan zajlanak.

A gyógytestnevelési kategóriába sorolás felülvizsgálata:

A gyógytestnevelési kategória megváltoztatásáról kizárólag az orvos jogosult dönteni.

A gyógytestnevelésre besorolt gyermekek testnevelési alkalmasságának ismételt vizsgálatát (kontrollját) az orvos a törvény által előírt időpontban elvégzi, majd dönt a besorolási kategória megtartásáról vagy megváltoztatásáról.

A gyógytestnevelés ellátás tárgyi feltételei:

Tornaszoba, általános tornatermi és speciális gyógytestnevelésen használható eszközökkel.

A gyógytestnevelés ellátás formája:

Csoportos foglalkozás. A törvényi előírásoknak megfelelően intézményünkben maximum 5 fős csoportokban diagnózis, kategória és életkor szerint.

A gyógytestnevelés ellátás időkerete:

Évente változó, az aktuális besorolások alapján kialakult gyermeklétszám függvényében.

A gyógytestnevelés ellátás tervezése:

Anatómiai és módszertani ismeretek alapján a gyógytestnevelési csoportokra elkészített tanmenet alapján.

Alkalmazott gyógytestnevelési módszerek:

A gyógytestnevelés órák csoportos, diagnózisokra adaptált megelőző, javító, és rehabilitációs célú korrekciós foglalkozások.

Törekedni kell a speciális szakaszos terhelésre, mely során intervallum jelleggel váltakoznak a pihenő (relaxációs és légzőgyakorlatok), a speciális fejlesztő szakaszok, (erő, - állóképesség fejlesztése) valamint a stretching.

Foglalkozások anyaga:

- Képesség és készségfejlesztési gyakorlatok.
- Mozgáshibák javítása célzott gyakorlatokkal.
- Célzott korrekciós gyakorlatok az elváltozásokra.
- Kímélő gyakorlatok tehermentesített testhelyzetben.
- Testtartás korrekciója, fejlesztése, helyes természetes testtartás kialakítása.
- Mobilizálás.
- Testnevelési játékok.

Adminisztrációs feladatok:

- Gyógytestnevelési napló vezetése.
- Félévenként statisztikai kimutatás.

A gyógytestnevelő feladata:

- Ismeri és alkalmazza az elváltozások, a betegségek mozgáskezeléséhez szükséges módszereket, az ajánlott és tiltott gyakorlatanyagot.
- Biztosítja a balesetmentes foglalkozások lehetőségét.
- Csak az orvosi diagnózissal és besorolással rendelkező gyermekek ellátását végzi.
- Átnézi az orvosi dokumentációt, besorolást.
- Vezeti a gyógytestnevelési naplót.
- Gyógytestnevelési csoportokat alakít ki, megbeszéli és beosztja a foglalkozások időpontját.
- Megtanítja az otthon végezhető házi feladat gyakorlatok helyes kivitelezését, megbeszéli a gyerekekkel az otthoni célzott mozgás gyakoriságát.
- Folyamatos szakmai kapcsolatot tart az orvossal, a védőnővel, a pedagógusokkal, a testnevelő tanárral és a szülővel.

2.22.4. Lovas fejlesztő foglalkozások

A lovas fejlesztő foglalkozás a 2019/2020. tanévben pilot programban kerül megvalósításra az EFOP-3.1.6-16-2017-00015 azonosító számú "Együtt-működik" Gyógypedagógia és szakszolgálati intézmények esélyteremtő szerepe születéstől a munkába állásig című projekt keretében.

A foglalkozás megnevezése: *Ló asszisztált gyógypedagógiai fejlesztés*

Célcsoport: súlyosan-halmozottan fogyatékos, fejlesztő nevelés-oktatásban résztvevő tanulók

A foglalkozás célja:

- kognitív képességek fejlesztése
- motoros és orientációs képességek fejlesztése
- kommunikációs képességek fejlesztése
- szocializáció
- fogyatékból eredő hátrányok csökkentése, kompenzációja

A foglalkozás a fejlesztő nevelés-oktatás heti rendjébe illeszkedve valósul meg.

A foglalkozás tematikus terve a pedagógiai program mellékletét képezi.

2.22.5. Alternatív Augmentatív Kommunikáció

Az EFOP-3.1.6-16-2017-00015 számú projekt keretében kidolgozásra került AAK a súlyosan, halmozottan sérült tanulók kapcsolatteremtésének támogatására című módszertani

segédanyagot intézményünk a pedagógiai munka megvalósítása során alkalmazza a súlyos, halmozottan sérült gyermekek befogadó pedagógiai környezetének megteremtéséhez. A Nagyatádi Éltés Mátyás Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés – Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény szakemberei által készített módszertani fejlesztés a pedagógiai program melléklete.

Az AAK fontossága intézményünkben

A fejlesztés fő célterülete a kommunikáció, mint a kapcsolatteremtés és fenntartás, valamint az információcsere eszköze. Az alapvető probléma nem a beszéd hiánya vagy fejlődési zavara, hanem a kommunikációs szándék, illetve a kommunikációs funkciók megértésének sérülése. Minden autisztikus gyermeknél – függetlenül verbális képességeik színvonalától – elsődleges cél az egyén képességszintjének megfelelő kommunikatív kompetencia megteremtése. A cél eléréséhez szükséges lehet alternatív kommunikációs eszközrendszerek alkalmazására.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek esetében a kommunikációs képességek fejlődése és nyelvelsajátítás folyamata minőségileg eltér a tipikusan fejlődő kortársakétól. A fejlődési zavar kihat a szókincs, jelentés, nyelvtan és nyelvi funkciók elsajátítására, rugalmas alkalmazására. Hiányozhatnak vagy sérülhetnek azok a képességek, melyek lehetővé teszik a helyzetnek megfelelő személyközi kommunikációt és a nyelvi úton történő ismeretszerzést. Különösen nehezített az élő nyelv és szociális közvetítés útján való tanulás. A kommunikációs képességek sérülése és a kompenzáció lehetősége egyénenként mérendő fel, a fejlődési zavar spektrum jellege, az egyéni képességek és tünetek nagyfokú változatossága miatt.

Pedagógiai célunk, hogy olyan gyermekeket neveljünk, akik az élet egyes területein, önmagukhoz mérten a lehető legnagyobb önállósággal tudnak tevékenykedni, akik képesek nem csak egyszerűen kifejezni érzéseiket és kívánságaikat, hanem mindezt szociálisan elfogadható módon, emberi interakciókba ágyazva teszik.

Az Alternatív Augmentatív Kommunikációs módszer célcsoportja intézményünkben elsősorban a fejlesztő-nevelés oktatásban részt vevő gyermekek. Ebben a csoportban fordul elő a legtöbb esetben, hogy a beszédszervek állapota vagy egy olyan idegrendszeri sérülés van jelen, ami nem teszi lehetővé a kommunikációhoz szükséges beszédprodukción.

Az AAK-oktatás mindig az adott személy egyéni igényein és lehetőségein alapul. A gyógypedagógus gondosan differenciált, egyénre szabott programot állít össze. A rendszerint fennálló társsérülések – mozgássérülés, érzékszervi sérülések, intellektuális képességzavar stb. – szabják meg, hogy kinek mire van szüksége. Az oktatás üteme, ritmusa, módszerei, az alkalmazott AAK-formák (pl. gesztus vagy képkommunikáció), az informatikai segédeszközök szintje, a kommunikációs stratégiák tanítása mindenkinél más és más.

Mivel a kommunikáció soha nem légtüres térben történik, fontos, hogy a család a kommunikációoktatás folyamán a terápiás team teljes értékű tagjaként lehessen jelen. A logopédus által megtanított készségeket ugyanis csak a család – és mellette a tágabb környezet,

az óvoda, az iskola – teheti a mindennapok részévé. Fontos, hogy a kommunikációnak mindig legyen témája, s mivel ezt az ember élményei nyújtják, elengedhetetlen a kortárskapcsolatok építése, az életkornak megfelelő programok biztosítása, a lehetséges kommunikációs partnerek körének bővítése.

Az óraszámok alakulását a gyermekek egyéni képesség- és készségfejlődése határozza meg. Ennek értelmében a csoportos és egyéni foglalkozások aránya tanulónként eltérő lehet. Tematikus tervünket heti egy órára terveztük, melyet a későbbiekben a gyermekek igényeihez mérten emelhetünk majd.

2.22.6. Etetésterápia

*Az EFOP-3.1.6-16-2017-00015 számú projekt keretében kidolgozásra került **Etetésterápia** című segédanyagot intézményünk a pedagógiai munka megvalósítása során alkalmazza a súlyos, halmozottan sérült gyermekek befogadó pedagógiai környezetének megteremtéséhez. A Nagyatádi Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés – Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény szakemberei által készített módszertani fejlesztés a pedagógiai program melléklete.*

Mit is tekintünk evési/etetési problémának?

- Ha az étkezés, szoptatás vagy tápszeres etetés időben nagyon elnyúlik.
- Ha fiatal csecsemőknél 2 hétnél tovább, idősebb gyermekeknél 1 hónapnál tovább tart az étel elutasítása.
- Ha az étkezések gyakran félbeszakadnak, stresszesek.
- Ha nem az életkornak megfelelő az önállóság az étkezésben.
- Ha újabb állagok bevezetése sikertelen, ha figyelemelterelésre van szükség a táplálékbevitel növelésére.
- Ha nagyon beszűkül az elfogyasztott ételek repertoárja.

Családok életminőségét a gyermek eltérő fejlődése mellett nagyban meghatározza az evészavar jelenléte, súlyossága.

Terápia részei

1. Terápia evéshelyzeteken kívül

- Mozgásfejlesztés – eltérő izomtónus kezelése, fej és törzskontroll fejlesztése, orális motoros funkciók fejlesztése
- Kommunikációfejlesztés
- Bazális stimuláció
- Negyedenkénti fogmosás

2. Helyes pozícionálás az étkezések során

- Optimális, biztonságos, kényelmes helyzet megtalálása
- A segítő is kényelmesen helyezkedjen el, jól láthassa a gyermek arcát, könnyen tudja az eszközöket használni, legyen lehetőség a szemkontaktusra, üljenek egy magasságban.
- A gyermek minél függőlegesebb helyzetben legyen.

- A biztonságos evéshez stabil törzs, jó fejkontroll kell.
- A légutak védelme miatt nagyon fontos a fej pozíciója, hátra döntött fejnél igen nagy a veszélye a félrenyelésnek, tarkója legyen kicsit megnyújtott helyzetben és az álla enyhén behúzva.

3. Különböző technikák alkalmazása étkezések során

Mindig előtte próbáljuk ki a technikákat, ne evéshelyzetben kezdjük el alkalmazni!

- Orális kontroll alkalmazása, amikor az állat megfogom és/vagy az arcot. Ujjaim az arcon, hüvelykujjam az álnál. Támaszt adok, nyelvmozgást segítem ezzel.
- Kanállal nyelvre nyomás.

4. Megfelelő eszköz kiválasztása

- Ha ráharap a kanálra, akkor szilikon, vagy műanyag kanállal próbálkozzunk.

5. Önállóságra nevelés

2.22.7. Tervezett Szenzomotoros Tréning (TSMT)

A BHRG Modellt, mely magában foglalja a Hidroterápiás Rehabilitációs Gimnasztikát (HRG©), a Tervezett Szenzo-Motoros Tréninget (TSMT©) és a Szenzo-Motoros Tesztet (SMT©) Lakatos Katalin PhD dolgozta ki 1984 – 1993 között. A BHRG Modell sajátossága, hogy saját, **szenzo-motoros szemléletű** tesztel rendelkezik

Longitudinális Komplex Vizsgálat

A szenzo-motoros tesztek (SMT) egyik formája a Longitudinális Komplex Diagnosztika (LongiKid) vizsgálat, amely 3 hónapos kortól 11 éves korig méri a gyermekek szenzoros, motoros és kognitív részképességeit. A Longitudinális Komplex Diagnosztika elengedhetetlen része annak, hogy a gyermek TSMT vagy HRG terápiájának a bemeneti szintjét meghatározzuk, ezért felvétele javasolt, amennyiben a gyermek több területen is mutatja az eltérő fejlődés tüneteit.

Az egyéni Tervezett Szenzo-Motoros Tréning (TSMT I) terápiát olyan gyermekeknek ajánljuk 3 hónapos kortól 8 éves korig, akikre az alábbi tünetek közül egy, vagy több jellemző:

- Megkésett beszédfejlődés
- Megkésett mozgásfejlődés

- Gyermekkori autizmus nem együttműködő gyermek esetén
- Asperger szindróma nehezen együttműködő gyermek esetén
- Nagyfokú figyelmi és koncentrációs problémák
- Központi idegrendszeri sérülés (CP) 5 éves kor alatt
- Nagyfokú tanulás alapú zavarok (Dyscalculia, dyslexia, dysgraphia)
- Regulációs zavarok (Evés -, alvás - problémák)
- Viselkedéssbeli problémák, fokozott agresszió
- Szorongás
- Együttműködés hiánya
- Kontrollfunkciók gyengesége
- Szenzoros feldolgozási zavarok (SPD)
- Prevenációs jelleggel, amennyiben a fentebb található tünetek jelentkeztek már a családban szülő/nagyobb testvér esetén

Csoportos TSMT Terápia

A csoportos TSMT terápia azoknak a gyerekeknek javasolt, akik a Longitudinális Komplex Vizsgálat alatt elérik az Idegrendszer érettség és Mozgás érettség területén az 50-75%-os szintet, ám a Kognitív terület Figyelmi részén 75% alatt teljesítenek. Fontos, hogy a csoportos tornában résztvevő gyermekek együttműködőek legyenek, és képesek legyenek 4-8 fős csoportban önállóan, vagy kevés segítséggel dolgozni. Látványos eredményt lehet elérni mozgásukban bizonytalan, hiperaktív, iskola-éretlen, vagy bizonytalan gyerekeknél, akiknek a figyelmi funkciói mindenképpen fejlesztésre szorulnak.

Hogyan zajlik a TSMT II terápia?

A terápia tornatermi körülmények között, ingergazdag környezetben történik, jellemzően szülők nélkül – ez alól kivételt képeznek a babacsoportok, valamint az súlyosan megkésett, de csoportba integrálható gyermekek csoportjai. Egy-egy csoport 4-8 főből álló, homogén, azonos tudásszinten áll, így személyre szabott tréningek megtanulására alkalmas. A terapeuta előre berendezett teremben vezeti a gyakorlatokat, meghatározott tréningelemek szerint. Az alkalmazott feladatok a konkrét műveleti időszak nagymozgásos feldolgozása, a figyelem jobb irányíthatósága, a szenzomotoros szinkronok, a praxis javulása, a testvázlat, a térbeli tájékozódás, a lateralitás, a dominancia beérése mellett a szerialitás, a ritmusérzék és a motoros

kreativitás, az egyidejű többszoros figyelemfejlődését is elősegítik, s emellett az úgynevezett primitív/csecsemőkori reflexprofil integrációját is kialakítják. E készségek és képességek a sikeres iskolai beválás nélkülözhetetlen alapját képezik.

Az EFOP-3.1.6-16-2017-00015 számú projekt keretében TSMT I. és II. terapeutaként végzett gyógypedagógusaink az óvodás és iskolás korú gyermekek körében látják el ezt a tevékenységet a mindenkor tanterv-felosztás óraszámának függvényében.

2.23. Új módszertani eljárások megjelenítése a nevelési programban

Módszereink, eszközeink megválasztása a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez és képességeihez, sérülésük fokához, a speciális nevelési szükségletekhez, továbbá az alkalmazott eljárások a nevelő személyiségéhez, pedagógiai kultúrához, felkészültségéhez, stílusához igazodnak. A pedagógiai munka megvalósítását úgy tervezzük meg, hogy az egyes tanulók optimális fejlesztése, az egyéni sajátosságokra tekintettel lévő differenciálást és az egyéni sajátosságokra tekintettel levő egységességet egyaránt garantálja.

Az alkalmazott módszer kiválasztásának alapelvei:

A fejlesztési feladatok – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamatunk egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket. Nevelő-oktatási folyamatainkban az ismeretszerzés és a képességfejlesztés egyensúlyára törekszünk. Kiemelten fontosnak tartjuk a megszerzett tudás gyakorlati életben való alkalmazását, azaz a kompetencia alapú oktatást és fejlesztést, valamint a tanulási folyamatban való aktív részvételt. Oktató-nevelő munkánk eljárásait és eszközeit úgy választjuk meg, hogy azok segítsék alapvető céljaink, feladataink megvalósítását *adaptív nevelési-oktatási stratégiákat* alkalmazva:

- A módszer megválasztása a tanuló sajátos nevelési igényeihez, fejlettségéhez, életkori sajátosságaihoz, szükségleteihez, személyiségéhez, állapotához, valamint az adott pedagógiai célokhoz igazodik.
- A tanulók előzetes tudására, tapasztalatára, sajátélményű tapasztalatszerzésre cselekedtetésére épül.

- Elsődlegesen motiváló, pozitív megerősítést szolgáló módszereket alkalmazunk, melyek segítik a tanuló sikerélményhez jutását, egészséges személyiségfejlődését.
- Az új ismeretek elmélyítéséhez kellő gyakorlási lehetőség biztosításunk.
- Pedagógiai módszereink mindegyike épít a játék, szerepjáték, beszélgetés ösztönző erejére.
- A kiválasztott módszer segíti, támogatja a szabályok, a szokások követését, gyakorlását, az önállóság kialakítását, az egészséges életmód szokásrendszerének, és az önálló életvezetés tevékenységeinek gyakorlását, az alkotóképesség kibontakoztatását, az egymástól tanulás elsajátítását.
- A nevelési módszerek különböző, a tantárgyi tantárgyközi, kerestetanternv témáikhoz igazodó formáit, változatait is eszköznek tekintjük.
- Fontosnak tartjuk a tapasztalatszerzést, a mintaadást, a modellnyújtást, a gyakorlást, a megerősítést, a meggyőzést, a felvilágosítást, a tudatosítást, a felfedeztetést, az összefüggések keresésének lehetőségeit, az interakciót.
- Fontosnak tartjuk a szabályok, a szokások követését, gyakorlását, az önállóság kialakítását, az egészséges életmód szokásrendszerének, és az önálló életvezetés tevékenységeinek gyakorlását, az alkotóképesség kibontakoztatását.
- Egyénre szabott, differenciáláson alapuló módszereket alkalmazunk a komplex pedagógiai folyamatok során.

Módszereink lényeges jegyei:

- keretjellegűek (mert soktényezős volta miatt nem tudunk mindennel előre számot vetni)
- rugalmas alkalmazkodást feltételeznek (a választás szabadsága a megváltozott helyzetekhez való alkalmazkodás érdekében)
- a pozitív megerősítésre épülnek
- a játék fejlesztő hatására épülnek az életkori sajátosságok figyelembe vételével
- fontos az elért eredményekre való építkezés (a nevelési módszerek megválasztása a célokban, másrészt tapasztalatokban gyökerezik)
- közösségi jellegű
- eszközjellegű (informál, eligazít, lehetőséget nyújt az elmélyedésre, a különböző szempontok figyelembevételével)
- differenciáló (figyelembe veszi a gyermekek egyéni személyiségstruktúráját)

Az átlagostól eltérő didaktikai módszerek:

- cselekvés- és tevékenységközpontúság
- közvetlen tapasztalatszerzés
- lépésről-lépésre haladás elve
- fokozatosság elve
- folyamatos megerősítés
- önbecsülés, önértékelés fejlesztése

A speciális módszerek, eszközök alkalmazását minden esetben a gyermek/tanuló állapotához igazodó, egyéni szükségletek határozzák meg. Hangsúlyt fektetünk a fejlesztő eszközök, módszerek és a tanulási környezet egységére.

A módosított Nemzeti alaptantervre épülő új módszertani eljárások és megjelenésük intézményünkben:

Új módszertani eljárások	Megjelenés formája, helye
<i>aktív tanulás</i>	Tevékenységekre épülő tanulásszervezési forma, differenciált egyéni munka, párban vagy csoportban végzett felfedező, együttműködésen alapuló tanulás Pl. témahetek, projektnapok, tanulmányi kirándulások, célirányos szabadidős tevékenységek, stb.
<i>tanulói együttműködésen alapuló tanulás</i>	kooperatív tanulás (páros, csoportos munka) projekt munka differenciált tanulásszervezési eljárások
<i>egyéni szabott tanulási lehetőségek</i>	Egyéni fejlesztés, differenciált, szükségletekhez igazodó segítségnyújtás az egyéni fejlesztések során. (habilitáció)
<i>multidiszciplináris órák</i>	Olyan foglalkozások szervezése, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg Pl. Téma napok, projektek
<i>digitális technológiával támogatott oktatási módszerek</i>	IKT eszközök használatának beépítése a tanítási-tanulási folyamatba

PROJEKTMÓDSZER

A projektmódszer olyan tanulásszervezési eljárás, ami gyakorlati problémák megoldásán alapul, figyelembe veszi a gyermekek/tanulók érdeklődési körét, a feladatok élet közeleiek.

Feltételezi a mind sokoldalúbb együttműködést és kreativitást, amit a tanulásban akadályozott tanulókat is motiválja, ha kellő megerősítést és ötleteket kapnak.

A projektmódszer célja, tantárgyi komplexitás keretében létrejövő cselekedtető, ismeretszerzésre buzdító, problémamegoldó készséget fejlesztő, kiscsoportos illetve páros munkára épülő tananyag többoldalú megközelítése érdeklődést fenntartó formában.

A projekt végrehajtása folyamán az emlékezet, kreativitás, kommunikáció, csoportmunka, az ismeretek tevékeny alkalmazása során, a közösség is fejlődik.

A megvalósítás során kézzelfogható produktumok jönnek létre, amelyek maradandó élménnyel gazdagítják tanulóinkat, és emlékezetessé teszik a játékos formában feldolgozott ismereteket.

A megvalósítás a pedagógusok részéről időbeli térbeli összehangoltságot, folyamatos együttműködést igényel. A projektek sikeres végrehajtása érdekében a munkaközösségek tagjai team munkában dolgoznak.

A projekt, mint módszer:

elvégzendő feladat → kitűzött cél

ki kell dolgozni az optimális megoldást → tervezés

ezt követi a feladat megoldása → kivitelezés

a befejezés az elvégzett tevékenység sikerének- sikertelenségének megállapítása → ellenőrzés, értékelés, a projekt zárása

Projektek lehetséges fajtái:

(Az éves munkatervben kerül meghatározásra, hogy adott tanévben melyik projektnapokat/projektheteket valósítjuk meg.)

Egészségnevelés – iskolai projekt

Novemberben az intézmény valamennyi évfolyamán az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan egészségnevelési projekthét. (Kiegészítve elsősegélynyújtási ismeretekkel, balesetmegelőzéssel, stb.)

Produktuma lehet – tárgy, írásmű, album, színpadi előadás, videofelvétel, kiállítás, dekoráció rendezvény, kirándulás

Advent – az adventi időszak -iskolai projekt

Produktuma lehet – tárgy, írásmű, album, színpadi előadás, videofelvétel, kiállítás, dekoráció rendezvény, kirándulás

Húsvét – a húsvéti időszak hagyományai – iskolai projekt

Produktuma lehet – tárgy, írásmű, album, színpadi előadás, videofelvétel, kiállítás, dekoráció rendezvény, kirándulás

A mi Földünk –áprilisban 1 hét-iskolai projekt

Produktuma lehet- tárgy, írásmű, album, videofelvétel, kiállítás, rendezvény, kirándulás, környezetünk megóvása, szépítése, verseny, vetélkedő, virágos, zöldéses kiskert

Munka és pénz témahét – január elején a felső tagozat projektje

Munka

- munkahelyek, szakmák, foglalkozások megismerése, lehetőségekhez mérten üzem, gyár, hivatalok látogatása, továbbtanulás lehetősége, középiskolák nyílt napjai

Pénz

-értéke, forrása, tervek, költségvetés, családi, társadalmi pénzgazdálkodás

Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezebben beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve.

Produktuma lehet – tárgy, írásmű, album, videofelvétel, kiállítás, dekoráció, rendezvény, kirándulás

A projekt szakaszai:

- témaválasztás,
- tervkészítés (célok és feladatok megfogalmazása),
- szervezés,
- adatgyűjtés,
- a téma feldolgozása,
- a produktum összeállítása bemutatható formában,
- a projekt értékelése, korrigálás,
- a produktum bemutatása, nyilvánossá tétele,

3. ERŐFORRÁSOK

3.1. Tárgyi, infrastrukturális feltételek

Az épület

A háromszintes iskola 1985-ben épült. A város déli részén, a Háromfa felé vezető úton, a Petőfi és a Gyár utca által határolt területen fekszik. A hatalmas, zárt, biztonságos udvart árnyat adó fák ölelik körül, ahol sportpályák, játszótér, beszélgetésre, jó idő esetén szabadban tartott tanítási órákra is alkalmas asztalok és padok, szalonnasütő hely várja a gyerekeket.

A tantermek tágasak, világosak, a falakat az átvétel előtt (2011 nyarán) festették.

Az iskola az autóbusz pályaudvartól elég távol helyezkedik el, ezért helyi járat biztosítását kértük a várostól. Tanulóink 93%-a bejáró, legalább 15 településről érkeznek naponta iskolába, a tanítás pontos kezdése csak így oldható meg.

Az infrastruktúra

Az épületekben biztosított a vezetékes vízellátás, ahol szükséges a meleg vizes is.

A telefon és internet hálózat kiépített.

Az épület fűtése saját gázkazánnal történik.

Az ügyviteli munkahelyek számítógépekkel, internet hozzáféréssel, telefax készülékkel, lapolvasóval, és fénymásolóval felszereltek.

Az alapvetően szükséges oktatástechnikai eszközök, 6 interaktív tábla, zenei berendezések segítik munkánkat.

Vannak videó és CD-lejátszóink, digitális fényképezőgépünk.

Az eszközpark bővítése évek óta pályázati forrásokból történik.

Iskolai, szolgálati gépjármű nem áll rendelkezésre, bár nagy szükség lenne rá. Tanulók orvosi és szűrővizsgálatokra, versenyekre, kulturális programokra szállítására használnánk, valamint az utazó gyógypedagógiai feladatok ellátáshoz.

A szűkebb és tágabb környezet

Nagyatád Város Önkormányzata 1996-ban adta át intézményfenntartói jogát a Somogy Megyei Önkormányzatnak. A város működésünk színtere, a közéleti eseményekben részt veszünk, az intézményekkel munka és partneri kapcsolatot tartunk.

A szülők ragaszkodnak iskolánkhoz, munkánkat, gondoskodásunkat többnyire elismerik, sajnos esetenként saját kötelességeik teljesítését is az iskolától várják.

A családok nagy része rossz anyagi és társadalmi helyzetbe került, nem csak a cigány családok szegényedtek el.

A települési önkormányzatokkal hosszú évek munkájának köszönhetően példaértékű a kapcsolatunk, állandó az információcsere és az együttműködés, mely segíti a gyermekek jólétének megteremtését.

A költségvetés

A fenntartói átszervezésekkel az intézmény pénzügyi, gazdasági feladatai az illetékes tankerület hatáskörébe kerültek.

Iskolai rendezvényeink finanszírozásához igyekszünk szponzorokat keresni, 1996-tól alapítványunk is van: Kincskereső Oktatási – Nevelési Alapítvány.

3.2. A munkavégzés személyi feltételei

Az intézmény szakalkalmazottai, alkalmazottai

Gyógypedagógiai intézményben meghatározó szerepe van a személyzet munkájának. A szűkösebb anyagi lehetőségeket kompenzálja a munkatársak elhivatottsága, gyermekszeretete, szakértelme, kreativitása. Intézményünk minden dolgozójára jellemző a sérült gyermekek sorsának javítását szolgáló tenni akarás.

Állományi összetétel:

igazgató

igazgatóhelyettes

intézményegység-vezető

beosztott pedagógusok

ped. munkát közv. segítők:

gyógypedagógiai asszisztens

gyermekgondozó

dajka

iskolaitkár

karbantartó:

gk. vezető, portás

takarító

Az aktuális tantárgyfelosztásban tervezett, feladattal terhelt óraszám hosszú évek óta meghaladja az egy pedagógusra jutó kötelező óraszám mértékét (kb. 4 státusz), melyet túlmunka végzésével old meg az intézmény.

Szakképesítések:

Ssz.	Szakképzettség
1.	oligofrénpedagógia; tanulásban akadályozottak pedagógiája
2.	logopédia
3.	pszichopedagógia
4.	tanító
5.	szomatopedagógia
6.	romológia
7.	testnevelés
8.	konduktor
9.	szakvizsgázott pedagógus, drámapedagógia
10.	óvodapedagógus
11.	gyógytestnevelő
12.	gyógytestnevelő szakvizsga
13.	gyógypedagógus szakvizsga
14.	közoktatás vezető szakvizsga
15.	szociálpedagógus
16.	SNI tanulók szakvizsgázott pedagógusa
17.	okleveles gyógypedagógus (MA)

4. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program érvényessége

Hatálybalépés:

A pedagógiai program 2023/2024-es tanévtől kerül bevezetésre.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:

A programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A nevelők minden tanév végén értékelik a megfogalmazott általános- és tantervi célok és követelmények megvalósulását.

A felülvizsgálat során szükségessé váló módosításra javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a szülői közösség,
- az intézmény fenntartója.

A módosítást a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A program nyilvánosságra hozatala:

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető. Egy-egy példány megtekinthető:

- az intézmény fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola igazgatójánál,
- az intézményegység-vezetőknél.

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

1. Nagyatádi Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Pedagógiai Programját a Diákönkormányzat véleményezte, a benne foglaltakkal egyetértett és elfogadásra javasolta.
Nagyatád, 2023.08.31.

Diákönkormányzatot segítő pedagógus

2. Nagyatádi Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Pedagógiai Programját a Szülői Szervezet véleményezte, a benne foglaltakkal egyetértett és elfogadásra javasolta.

Nagyatád, 2023.08.31.

Szülői Szervezet vezetője

3. Nagyatádi Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Pedagógiai Programját az intézmény nevelőtestülete véleményezte és elfogadta.

Nagyatád, 2023.08.31.

Beznicza Adrienn
igazgató

A **Kaposvári Tankerületi Központ** a Nagyatádi Éltes Mátyás Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény fenntartója a Pedagógiai program tartalmát jóváhagyja azzal, hogy a benne található többletkötelezettségek tekintetében, annak felmerülésekor, kötelezettségvállalási igény benyújtása után dönt.

Kelt: Kaposvár, 2023.08.31

tankerületi igazgató